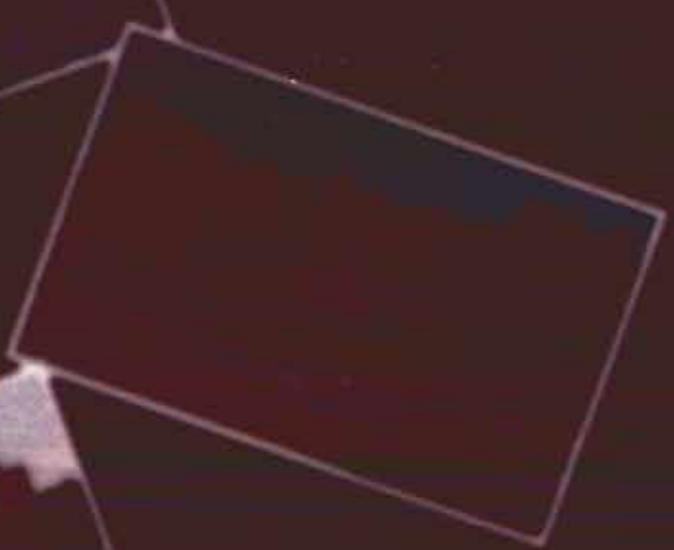

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2000-2006

ΠΑΤΡΑ 1998

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
Σ.Δ.Ο.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θ Ε Μ Α
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΟΡΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

Β. ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:

Θ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΤΡΑ - 1995

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	1903
----------------------	------

"Είχα δυο αγάλματα περίφημα, μια γυναίκα κι ένα βασιλόπουλο, ατόφια - φαίνονταν οι φλέβες, τόση εντέλεια είχαν. Όταν χάλασαν τον Πόρο, τα 'χαν πάρει κάτι στρατιώτες, και στ' Άργος θα τα πουλούσαν κάτι Ευρωπαίων· χίλια τάλαρα γύρευαν (...). Πήρα τους στρατιώτες, τους μίλησα: "Αυτά, και δέκα χιλιάδες τάλαρα να σας δώσουνε, να μην το καταδεχθείτε να βγουν από την Πατρίδα μας. Γι' αυτό πολέμησαμε".

ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελίδα
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'	
ΒΑΣΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'	
ΙΕΡΑΡΧΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	9
ΣΤ' ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	10
6η ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	12
2η ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'	
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	16
ΣΤ' ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	16-26
6η ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	16-26
2η ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ	26-37
ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΝΗΜΕΙΩΝ Ν.Δ. ΕΛΛΑΔΑΣ	37-40
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'	
ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ	42
ΣΤ' ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟ- ΤΗΤΩΝ	42
6η ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	52
2η ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'	
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	67
ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΟΡΕΙΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'	
ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΑΔΥΝΑΜΙΩΝ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	75
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	84
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	91
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	93
ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	94
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΟΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ	98
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	99-100

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η λειτουργία των Αρχαιολογικών Εφορειών στην Ελλάδα με την τόσο πλούσια ιστορική παράδοση, παίζουν ένα πρωτεύοντα ρόλο στη διατήρηση και ανάδειξη της εθνικής μας ταυτότητας και πολιτιστικής μας κληρονομιάς, καθώς επίσης στην ανάπτυξη του μορφωτικού και πολιτιστικού επιπέδου της χώρας. Για την Ελλάδα η γνώση της παράδοσης και του πολιτισμού της είναι θέμα εθνικής επιβίωσης.

Οι εφορείες κλασσικών και βυζαντινών αρχαιοτήτων διαχειρίζονται τους αρχαιολογικούς θησαυρούς της χώρας μας και προβάλλουν εδώ και στο εξωτερικό τον κλασσικό και βυζαντινό πολιτισμό, καθώς επίσης και οι Εφορείες Νεωτέρων Μνημείων διαχειρίζονται μνημεία που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και μορφολογικό ενδιαφέρον και θεωρούνται ως έργα τέχνης τα οποία είναι συνδεδεμένα με σημαντικά ιστορικά γεγονότα.

Αυτή η εργασία αποσκοπεί στην προσέγγιση της Οργάνωσης και Διοίκησης των Εφορειών με έδρα την Πάτρα, που είναι κοινή με οποιαδήποτε άλλη Εφορεία στην υπόλοιπη Ελλάδα. Αποσκοπεί ακόμη να αναδείξει τους στόχους τους και το είδος των υπηρεσιών που παρέχουν στον έλληνα πολίτη.

Τέλος γίνεται προσπάθεια από τον μελετητή να επισημανθούν αδυναμίες στην Οργάνωση και Διοίκηση των παραπάνω υπηρεσιών, και υποβάλλονται προτάσεις για το ξεπέρασμά τους.

Φιλοδοξώ να συμβάλλω στο μέτρο των δυνατοτήτων μου, στη βελτίωση της Οργάνωσης και Διοίκησης των αρχ/κών υπηρεσιών, γεγονός που θα συμβάλλει στη διάσωση, ανάδειξη και διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, και στη δημιουργία ενός σωστού πλαισίου δράσης των εργαζομένων σ' αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄
ΒΑΣΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ. 941/77 που δημοσιεύθηκε στο φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης (Φ.Ε.Κ.) 320/Τ.Α/1710-77, ο οργανισμός του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών (ΥΠΠΕ), προβλέπει στο Νομό Αχαΐας και με έδρα την Πάτρα τις παρακάτω Εφορείες με τους αντίστοιχους νομούς αρμοδιότητάς τους:

1) Την ΣΤ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχ/των (ΣΤ΄ Ε.Π.Κ.Α.) με αρμοδιότητα τους νομούς: Αχαΐας - Αιτωλοακαρνανίας - Κεφαλληνίας (Άρθρο 34 του Π.Δ. 941/77).

2) Την 6η Εφορεία Βυζαντινών Αρχ/των (6η Ε.Β.Α.) με αρμοδιότητα τους νομούς: Αχαΐας, Ηλείας, Κορινθίας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου (Άρθρο 35 του Π.Δ. 941/77).

3) Την 2η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων (2η Ε.Ν.Μ.) με αρμοδιότητα τους νομούς: Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας, Κορινθίας, Μεσσηνίας, Αρκαδίας, Λακωνίας, Αργολίδος, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας, Φωκίδας (Άρθρο 37 του Π.Δ. 941/77).

- Σύμφωνα με το άρθρο 33 του Π.Δ. 941/77 οι παραπάνω Εφορείες αποτελούν Περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠΠΕ και είναι διανομαρχιακού επιπέδου. Επειδή κάθε μια υπάγεται στην αρμοδιότητα περισσότερων του ενός Νομαρχών (σχετ. το άρθρο 1 του Νομοθετικού Διατάγματος (Ν.Δ. 532/1970). Οι υπηρεσίες αυτές, υπάγονται στη Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΠΕ και όχι στους εκάστοτε Νομάρχες των Νομών αρμοδιότητάς τους.

- Η Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΠΕ διαρθρώνεται σύμφωνα με το άρθρο 1 και 2 του Π.Δ. 941/77 όπως παρακάτω:

- α) Γραφείο Υπουργού
- β) Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- γ) Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Αναστήλωσης

- δ) Γενική Διεύθυνση Πολιτιστικής Ανάπτυξης
- ε) Γενικές Υπηρεσίες
- στ) Διεύθυνση Μορφωτικών Σχέσεων
- ζ) Διεύθυνση Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης
- η) Διεύθυνση Επιθεώρησης
- θ) Γραφείο Τυπου και Δημοσίων Σχέσεων
- ι) Γραφείο Νομικού Συμβούλου
- ια) Γραφείο Παρέδρου Ελεγκτικού Συνεδρίου
- ιβ) Υπηρεσία Εντελλομένων Εξόδων
- ιγ) Υπηρεσία Στατιστικής

- Σύμφωνα με την παραπάνω διάρθρωση εκτός από την επίβλεψη και εποπτεία της κάθε φορά πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΠΕ και τη συνεργασία τους με τις γενικές υπηρεσίες, για τις περισσότερες από τις αρμοδιότητές τους οι παραπάνω Εφορείες συνεργάζονται με τις αντίστοιχες Γενικές Διευθύνσεις όπως:

1) Η ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. με τη Γενική Διεύθυνση Αρχ/των και Αναστήλωσης (Γ.Δ.Α.Α.) και ειδικότερα με τη Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχ/των, και τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων.

---

2) Η 6η Ε.Β.Α. με τη Γενική Διεύθυνση Αρχ/των και Αναστήλωσης (Γ.Δ.Α.Α.) και ειδικότερα με τη Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων.

---

3) Η 2η Ε.Ν.Μ. με τη Γενική Διεύθυνση Πολιτιστικής Ανάπτυξης και ειδικότερα με τη Διεύθυνση Πολιτιστικών Κτιρίων και Αναστήλωσης Νεοτέρων Μνημείων.

Μετά τη δημοσίευση του νόμου 1622/1986 που προβλέπεται η διαίρεση της χώρας σε δέκα τρεις (13) περιφέρειες, και η ίδρυση των αντίστοιχων περιφερειών, οι παραπάνω Εφορείες με έδρα την Πάτρα υπάγονται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Κατά την άσκηση όμως των αρμοδιοτήτων τους που δεν ανήκουν στην περιφέρεια Δ. Ελλάδος, υπάγονται στην αντίστοιχη περιφέρεια που ανήκει ο Νομός.

- Συγκεκριμένα οι παρακάτω Εφορείες υπάγονται στις αντίστοιχες περιφέρειες με κριτήριο τους Νομούς που ασκούν τις αρμοδιότητές τους:

1) Η ΣΤ΄ Ε.Π.Κ.Α. υπάγεται σε δύο (2) περιφέρειες:

- α) Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
(Νομοί: Αχαΐας - Αιτωλοακαρνανίας)
- β) Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
(Νομός: Κεφαλληνίας)

2) Η 6η Ε.Β.α. υπάγεται σε τρεις (3) περιφέρειες:

- α) Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
(Νομοί: Αχαΐας - Ηλείας)
- β) Περιφέρεια Πελοποννήσου
(Νομός: Κορινθίας)
- γ) Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
(Νομοί: Ζακύνθου-Κεφαλληνίας)

3) Η 2η Ε.Ν.Μ. υπάγεται σε τέσσερες (4) περιφέρειες:

- α) Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
(Νομοί: Αχαΐας - Ηλείας - Αιτωλοακαρνανίας)
- β) Περιφέρεια Πελοποννήσου
(Νομοί: Αρκαδίας- Αργολίδος- Κορινθίας- Μεσσηνίας-Λακωνίας).

γ) Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος

(Νομός: Φωκίδος)

δ) Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

(Νομοί: Ζακύνθου - Κεφαλληνίας)

- Επίσης σύμφωνα με το Νόμο 1558/1985 άρθρο 23 (Φ.Ε.Κ. 137/Α/26.7.85), πραγματοποιήθηκε η αλλαγή του τίτλου από Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών (ΥΠΠΕ) σε Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠΠΟ).

Αρχαίο Ωδείο Πάτρας

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

(I) Ιεραρχία

- Σύμφωνα με το άρθρο 87 του Π.Δ. 941/77 "περί οργανισμού του ΥΠΠΕ" στις Εφορείες Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Αρχ/των προΐστανται πάντα Αρχαιολόγοι, ενώ στις Εφορείες Νεωτέρων Μνημείων προΐστανται πάντα Αρχιτέκτονες.

- Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 88 παρ. 10 που αναφέρεται στην αναπλήρωση προϊσταμένων και ειδικότερα στους προϊσταμένους των περιφερειακών υπηρεσιών ότι, ελλείποντα ή απόντα ή κωλυόμενον αναπληροί ο κατά βαθμόν ανώτερος, μεταξύ δε ισοβάθμων ο αρχαιότερος στην περιφερειακή υπηρεσία υπηρετούντων ή δι' αποφάσεως του Υπουργού ορίζεται προϊστάμενος άλλης περιφερειακής υπηρεσίας.

- Οι προϊστάμενοι των Εφορειών ασκούν τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες που αναλύονται παρακάτω.

- Κατά τη σύνταξη της μελέτης οι προϊστάμενοι των Εφορειών της Πάτρας είναι οι εξής:

1) ΣΤ΄ Ε.Π.Κ.Α.: Ο αρχαιολόγος Κος Λάζαρος Κολώνας

2) 6ο Ε.Β.Α.: Η αρχαιολόγος Κα Μυρτώ Γεωργοπούλου

3) 2η Ε.Ν.Μ.: Η αρχιτέκτονας Κα Ευγενία Γατοπούλου.

- Εκτός από τους παραπάνω προϊσταμένους ο οργανισμός του ΥΠΠΕ δεν προβλέπει περισσότερη διοικητική ιεραρχία π.χ. τμηματάρχες, με αποτέλεσμα να υπάρχουν Εφορείες με περισσότερους από 150 υπαλλήλους και έναν μόνον προϊστάμενο.

(II) Κατάσταση Προσωπικού

Το προσωπικό των Εφορειών διακρίνεται με κριτήριο τη σχέση εργασίας του σε:

- 1) Μονίμους υπαλλήλους
- 2) Υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.
- 3) Εποχιακό ή έκτακτο προσωπικό.

Το εποχιακό ή έκτακτο προσωπικό διακρίνεται σε: α) προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, β) προσωπικό με μίσθωση έργου, ανάλογα με τον φορέα χρηματοδότησης. Το προσωπικό αυτό προσλαμβάνεται κατά την κείμενη κάθε φορά νομοθεσία για να ενισχύει το μόνιμο και αορίστου χρόνου προσωπικό κατά την εκτέλεση διαφόρων εργασιών.

- Συγκεκριμένα κατά Εφορεία το μόνιμο και επί συμβάσει προσωπικό διακρίνεται ως εξής:

1) ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α.

(I) Μόνιμοι Υπάλληλοι

Διάκριση θέσεως κατά κλάδους-Αριθμός υπηρετούντων υπαλλήλων

I. Στους κλάδους Π.Ε. υπάγονται:

- α) Κλάδος Π.Ε.1 Διοικητικού: Δύο (2) θέσεις.
- β) Κλάδος Π.Ε.2 Αρχαιολόγων: Δέκα (10) θέσεις.
- γ) Κλάδος Π.Ε.7 Καλλιτεχνών Συντηρητών και Μουσειακών Ζωγράφων: Μία (1) θέση.

2. Στους κλάδους Τ.Ε. υπάγονται:

- α) Κλάδος Τ.Ε.2. Υπομηχανικών: Δύο (2) θέσεις
- β) Κλάδος Τ.Ε.3. Λογιστικού: Δύο (2) θέσεις

3. Στους κλάδους Δ.Ε. υπάγονται:

- α) Κλάδος Δ.Ε.1 Διοικητικού: Πέντε (5) θέσεις
- β) Κλάδος Δ.Ε.5. Σχεδιαστών: Δύο (2) θέσεις
- γ) Κλάδος Δ.Ε.6. Συντηρητών Έργων Τέχνης: Δύο (2) θέσεις
- δ) Κλάδος Δ.Ε.8. Φροντιστών Αρχαίων: Μία (1) θέση
- ε) Κλάδος Δ.Ε.22. Φύλαξης-Πληροφόρησης: Δέκα οκτώ (18) θέσεις.
- στ) Κλάδος Δ.Ε.1. Διοικητικού-Λογιστικού του Ταμείου Αρχ/κών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.Α.): Δύο (2) θέσεις.
- ζ) Κλάδος Δ.Ε.15. Ασφαλείας του Τ.Α.Π.Α.: Μία (1) θέση.

4. Στους κλάδους Υ.Ε. υπάγονται:

- α) Κλάδος Υ.Ε.2. Αρχιφυλάκων - Φυλάκων: Είκοσι τέσσερες (24) θέσεις.
- β) Κλάδος Υ.Ε.3. Νυκτοφυλάκων: Δέκα τέσσερες (14) θέσεις.
- γ) Κλάδος Υ.Ε.5. Συντηρητών Έργων Τέχνης: Τρεις (3) θέσεις.
- δ) Κλάδος Υ.Ε.6. Εργατοτεχνιτών: Τρεις (3) θέσεις.

(II) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Καθορισμός θέσεων

Ο αριθμός των θέσεων των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ορίζεται σε εξήντα επτά (67) όπως παρακάτω;

- α) Δύο (2) θέσεις: Αρχαιολόγων
- β) Μία (1) θέση: Αρχιτέκτονα

- γ) Μία (1) θέση: Σχεδιαστή
- δ) Είκοσι τρεις (23) θέσεις: Εργατοτεχνιτών
- ε) Δέκα επτά (17) θέσεις: Φυλάκων
- στ) Έξι (6) θέσεις: Νυκτοφυλάκων
- ζ) Μία (1) θέση: Οδηγού
- η) Δέκα τέσσερες (14) θέσεις: Καθαριστριών
- θ) Δύο (2) θέσεις: Εργατών.

2) 6η Ε.Β.Α.

(I) Μόνιμοι Υπάλληλοι

Διάκριση θέσεως κατά κλάδους - Αριθμός υπηρετούντων υπαλλήλων.

1. Στους κλάδους Π.Ε. υπάγονται:

- α) Κλάδος Π.Ε.1. Διοικητικού: Μία (1) θέση
- β) Κλάδος Π.Ε.2. Αρχαιολόγων: Οκτώ (8) θέσεις

2. Στους κλάδους Τ.Ε. υπάγονται

- α) Κλάδος Τ.Ε.3. Λογιστικού: Μία (1) θέση
- β) Κλάδος Τ.Ε.12. Τεχνολόγων: Μία (1) θέση

3. Στους κλάδους Δ.Ε. υπάγονται:

- α) Κλάδος Δ.Ε.1. Διοικητικού: Τρεις (3) θέσεις
- β) Κλάδος Δ.Ε.2. Δακτυλογράφων: Μία (1) θέση
- γ) Κλάδος Δ.Ε.5. Σχεδιαστών: Μία (1) θέση
- δ) Κλάδος Δ.Ε.6. Συντηρητών Έργων Τέχνης: Τρεις (3) θέσεις
- ε) Κλάδος Δ.Ε.22. Φύλαξης-Πληροφόρησης: Οκτώ (8) θέσεις.

4. Στους κλάδους Υ.Ε. υπάγονται:

- α) Κλάδος Υ.Ε.2. Αρχιφυλάκων - Φυλάκων: Οκτώ (8) θέσεις
- β) Κλάδος Υ.Ε.3. Νυκτοφυλάκων: Τρεις (3) θέσεις
- γ) Κλάδος Υ.Ε.5. Συντηρητηών Έργων Τέχνης: Τρεις (3) θέσεις
- δ) Κλάδος Υ.Ε.6. Εργατοτεχνιτών: Μία (1) θέση
- ε) Κλάδος Υ.Ε.7. Καθαριστριών: Μία (1) θέση

(II) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου-αορίστου χρόνου.Καθορισμός θέσεων

Ο αριθμός των θέσεων των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ορίζεται σε δέκα έξι (16) όπως παρακάτω:

- α) Μία (1) θέση: Αρχαιολόγων
- β) Μία (1) θέση: Σχεδιαστών
- γ) Επτά (7) θέσεις: Εργατοτεχνιτών
- δ) Μία (1) θέση: Φυλάκων
- ε) Τρεις (3) θέσεις: Ειδικών Εργατών
- στ) Μία (1) θέση: Εργατών
- ζ) Δύο (2) θέσεις: Καθαριστριών

3) 2η Ε.Ν.Μ.(I) Μόνιμοι ΥπάλληλοιΔιάκριση θέσεως κατά κλάδους- Αριθμός υπηρετούντων υπαλλήλων.1. Στους κλάδους Π.Ε. υπάγονται:

- α) Κλάδος Π.Ε.3. Αρχιτεκτόνων: Τέσσερες (4) θέσεις

2. Στους κλάδους Τ.Ε. υπάγονται:

α) Κλάδος Τ.Ε.3. Λογιστικού: Μία (1) θέση

3. Στους κλάδους Δ.Ε. υπάγονται:

α) Κλάδος Δ.Ε.1. Διοικητικού: Δύο (2) θέσεις.

(ΙΙ). Υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Καθορισμός θέσεων.

Ο αριθμός των θέσεων των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ορίζεται σε οκτώ (8), όπως παρακάτω:

α) Τέσσερες (4) θέσεις: Ειδ. Εργατών.

β) Τρεις (3) θέσεις: Εργατών

γ) Μία (1) θέση: Καθαριστριών

Δημοτικό Θέατρο Πάτρας

Κάστρο Πάτρας (εσωτερική άποψη)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΟΡΕΙΩΝ

- Οι αρμοδιότητες της ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. και της 6ης Ε.Β.Α. που ασκούνται εντός της περιφέρειας της δικαιοδοσίας των προβλέπονται από το άρθρο 36 του Π.δ. 941/77 "Περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ".

1) ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α.

Αναφέρονται σε όλα τα θέματα τα οποία έχουν σχέση με την αποκάλυψη, φύλαξη και προστασία των αρχαίων, την έκθεση αυτών στα μουσεία, τη συντήρηση, αναστήλωση σε αρχαιότητες και μνημεία από την προϊστορική εποχή μέχρι την υστερορωμαϊκή εποχή 3ος-4ος μ.Χ., καθώς επίσης την επιστημονική μελέτη και δημοσίευση αυτών, όπως και την διοικητική μέριμνα εφαρμογής των κειμένων περί αρχαιοτήτων νομοθετικών διατάξεων.

2) 6η Ε.Β.Α.

Αναφέρονται σε όλα τα θέματα τα οποία έχουν σχέση με την αποκάλυψη, φύλαξη και προστασία των αρχαίων, την έκθεση αυτών στα μουσεία, τη συντήρηση, αναστήλωση σε αρχαιότητες και μνημεία παλαιοχριστιανικών (4ος-5ος μ.Χ.), βυζαντινών, μεταβυζαντινών και μεσαιωνικών χρόνων έως το 1830, καθώς και σε χριστιανικά εκκλησιαστικά αντικείμενα και μνημεία γενικότερα. Επίσης με την επιστημονική εποπτεία και τον έλεγχο των εκκλησιαστικών μουσείων που ιδρύονται από τις Ι. Μητροπόλεις μέσα στα όρια της δικαιοδοσίας των, όπως και τη διοικητική μέριμνα εφαρμογής των κειμένων περί αρχαιοτήτων νομοθετικών διατάξεων.

3) 2η Ε.Ν.Μ.

Οι αρμοδιότητες της 2ης Ε.Ν.Μ. που ασκούνται εντός της περιφέρειας της δικαιοδοσίας της προβλέπονται από τα άρθρα 20 και 38 του Π.Δ. 941/77 "περί οργανισμού του ΥΠΠΕ".

Αναφέρονται σε όλα τα θέματα τα οποία έχουν σχέση με την προστασία και τον ευπρεπισμό νεωτέρων μνημείων που χρονολογούνται από το 1700 και μετά για τα "κινητά" (πλην των εκκλησιαστικών τα οποία ανήκουν στην 6η Ε.Β.Α.) και από το 1831 μέχρι το 1880 για τα "ακίνητα", καθώς επίσης και την επιστημονική μελέτη όλων των σχετικών θεμάτων με αυτά, όπως και τη διοικητική μέριμνα εφαρμογής των κειμένων περί αρχαιοτήτων νομοθετικών διατάξεων.

- Οι αρμοδιότητες των προϊσταμένων της ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. και της 6ης Ε.Β.Α. τυγχάνει να είναι κοινές σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) 16/80 άρθρο 1(Α) "Περί μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων εις τας περιφερειακάς υπηρεσίας αρμοδιότητος Γενικής Διευθύνσεως Αρχ/των και Αναστηλώσεως του ΥΠΠΕ" (ΦΕΚ 8/Α/15.1.80).

Σύμφωνα δε με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 66 του Ν. 1622/86 όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Ν. 1832/89 που ορίζουν ότι "Οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί ή μεταβιβαστεί στις διανομαρχιακού επιπέδου υπηρεσίες ανήκουν αποκλειστικά στο Γενικό Γραμματέα της περιφέρειας. Ο Γεν. Γραμματέας με απόφασή του μπορεί να αναθέτει στα καθ' ύλην αρμόδια περιφερειακά όργανα των υπουργείων την εξουσία να υπογράφουν με εντολή του αποφάσεις, έγγραφα, εντάλματα ή άλλες πράξεις της αρμοδιότητάς του. Με την αριθ. 1106/89 απόφαση του Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας Δ. Ελλάδας "περί ανάθεσης μέρους αρμοδιοτήτων του" αναθέτει στους προϊσταμένους της ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. και της 6ης Ε.Β.Α.

υπηρεσιών της περιφέρειας την εξουσία να υπογράφουν "με εντολή Γεν. Γραμματέα" τα παρακάτω έγγραφα που αφορούν:

A) 1) Τη χορήγηση άδειας οικοδομικών και λοιπών εργασιών μέχρι δύο ορόφων εκτός από το ισόγειο και καλυπτόμενης επιφάνειας μέχρι 250 τ.μ. πάνω και (κοντά) σε αρχαιολογικούς χώρους και τόπους ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, (άρθρο 50 και 52 του Κ.Ν. 5351/1932, άρθρο 1 του Ν. 1469/50 και άρθρο 10 παρ. 2 εδαφ. α' περιπτ. αα του Π.Δ. 941/77), καθώς και τον χαρακτηρισμό κάποιας εργασίας από τις παραπάνω σαν σημαντικής προκειμένου η χορήγηση άδειας να γίνει μετά από γνώμη του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων (Π.Δ. 159/1977 άρθρ. 4 παρ. 1 εδαφ. γ), (Π.Δ. 16 8/15.1.80).

2) Την παροχή άδειας για την εκτέλεση σωστικών ανασκαφών (άρθρα 35 και 39 του Ν. 5351/1932), και δοκιμαστικών ανασκαφών (άρθρον 41 του Ν. 5351/1932) ενόψει εκτέλεσης έργου για το οποίο χορηγήθηκε σχετική άδεια (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.1980).

Όταν κατά τις εκσκαφές θεμελίων για την ανέγερση οικοδομής ή κατά την εκτέλεση έργων εντοπισθούν αρχαία, τότε οι εργασίες διακόπτονται, και η αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων προβαίνει σε ανασκαφές που ονομάζονται σωστικές.

Μετά το τέλος της ανασκαφικής έρευνας, που ενεργείται όσο το δυνατό πιο σύντομα, ακολουθεί φωτογράφιση, αποτύπωση και μελέτη των αρχαίων και μεταφέρονται τα κινητά ευρήματα.

Τα αρχαία λείψανα που δεν μετακινούνται (τείχη, υπολείμματα οικημάτων, τάφοι κ.λ.π.) είτε καταστρέφονται, εφόσον κριθεί ότι είναι μικρής αρχαιολογικής αξίας, οπότε χορηγείται άδεια συνέχισης των εργασιών, είτε διατηρούνται σε κατάχωση ή υπόγειο.

Σε περίπτωση που κριθεί ότι οι αρχαιότητες είναι ιδιαίτερα σημαντικές, προτείνεται και ακολουθεί η διαδικασία απαλλοτρίωσης του χώρου που βρέθηκαν, ή και ευρύτερης ακόμη περιοχής.

3) Τον ορισμό έκτακτου επόπτη ανασκαφής Ξενης Αρχαιολογικής Σχολής (άρθρ. 37 του Κ.Ν. 5351/1932), στην περίπτωση που ο επόπτης δεν ορίζεται από την Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Αναστήλωσης, (Π.Δ.16, ΦΕΚ 8/15.1.80).

4) Τη χορήγηση άδειας μεταφοράς αρχαίου μέσα στην περιφέρειά τους για συντήρηση ή από τις ανασκαφές στα Μουσεία και τις αρχαιολογικές συλλογές (άρθρ. 1 και 44 παρ. 4 του Κ.Ν. 5351/32), (Π.δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

5) Τη χορήγηση άδειας εκτέλεσης ανασκαφών για ανεύρεση μη αρχαιολογικών θησαυρών. Σύμφωνα με το άρθρο 50 (1) Κ.Ν. 5351/32 και του Ν. 6133/34, ότι απαγορεύεται χωρίς άδεια "η λατομία και σκαφή προς πορισμόν υλικών οικοδομών και αρχαίων ερειπίων πόλεων, συνοικισμών νεκροπόλεων και εις απόστασιν 500 μέτρων παντός ορατού αρχαίου μνημείου, ως και η κατασκευή ασβεστοκαμίνου εις περιφέρειαν 500 μέτρων από των αρχαίων".

6) Τις βεβαιώσεις προς τα Δημόσια Ταμεία της δαπάνης για την επανόρθωση της βλάβης που έγινε σε αρχαία σε βάρος αυτών που καταδικάστηκαν τελεσίδικα για την παράβαση του άρθρου 50 του Κ.Ν. 5351 (άρθρο 50 παραγρ. 2 του Κ.Ν. 5351/32), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.180).

7) Την έγκριση καταβολής αποζημίωσης σε ιδιοκτήτες για στέρηση χρήσης ακινήτων, για αρχαιολογικούς λόγους εφόσον το

ποσόν αυτής δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες (20.000) δραχμές κάθε χρόνο (άρθρο 9.41.42 του Κ.Ν. 5351/32, άρθρο 14 εδαφ. β του Π.Δ. 941/77) (Π.Δ. 6 ΦΕΚ 8/15.1.80)

Το Δημόσιο καταβάλλει αποζημίωση για την προσωρινή στέρηση της χρήσης ακινήτου, σε δύο περιπτώσεις:

α) Όταν η δέσμευση ακινήτου συνεχίζεται πέρα από δίμηνο. επειδή σ' αυτό βρέθηκαν αρχαία και γίνεται δοκιμαστική ανασκαφή για να διαπιστωθεί η σπουδαιότητά τους ή γίνεται σωστική ανασκαφή ενόψει οικοδόμησης ή εκτέλεσης οποιουδήποτε έργου στο ακίνητο από τον ιδιώτη, και μέχρι να ληφθεί απόφαση από τον αρμόδιο Έφορο Αρχαιοτήτων ή τριμελή Επιτροπή Εφόρων για τη διατήρηση ή όχι των αρχαίων. Στην περίπτωση αυτή, δεν καταβάλλεται αποζημίωση για το πρώτο δίμηνο από τη δήλωση-εύρεση των αρχαίων ή από τη διακοπή των εργασιών λόγω εύρεσης των αρχαίων και διεξαγωγής της ανασκαφής.

β) Όταν εκτελείται δοκιμαστική ανασκαφή με πρωτοβουλία της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων, σύμφωνα με τα άρθρα 41 και 42 του Κ.Ν. 5351/32. Στην περίπτωση αυτή η αποζημίωση καταβάλλεται από την πρώτη μέρα στέρησης του ακινήτου και όχι μετά τη συμπλήρωση διμήνου. Εξάλλου, ο νόμος δεν επιτρέπει την παράταση των δοκιμαστικών ανασκαφών της περίπτωσης αυτής πέρα από μήνα χωρίς τη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη.

8) Την εκτέλεση κάθε έργου συντήρησης, αναστήλωσης, αποκατάστασης και προστασίας των μνημείων γενικά καθώς και διαμόρφωση του χώρου γύρω από αυτά (άρθρο 11 παραγρ. 1 και 2 του Ν. 216/43, άρθρο 14 παραγραφος 2 και 3 του Ν. 4823/30, άρθρο 6, 7, 10 παραγρ. 2 εδαφ. α)αα, 11 παραγρ. 2 εδαφ. α)αα, 36, 101 παραγρ. 5 του Π.δ. 941/77), με προϋπόθεση ότι δόθηκε γι' αυτό άδεια της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Αναστήλωσης και ότι τα έργα

εκτελούνται με βάση τις μελέτες ή οδηγίες της Υπηρεσίας Αναστήλωσης (Π.δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

9) Την εκτέλεση κάθε έργου για την επισκευή ή συντήρηση Μουσείων, αρχαιολογικών συλλογών και γενικά κάθε κτιρίου αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Αναστήλωσης μέχρι προϋπολογισμού δαπάνης εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δραχ. και με την προϋπόθεση ότι δεν θα προκληθεί αλλοίωση της μορφής τους (άρθρο 8, 9, 36 του Π.δ. 941/77, άρθρο 1 του Α.Ν. 1620/39, άρθρο 2 και 3 του Ν. 4823/30, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από το Ν. 5046/31 άρθρο 11 παραγρ. 2 του Ν.Δ. 4177/61). Για έργα προϋπολογισμού δαπάνης πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δραχ. η εκτέλεση θα πραγματοποιείται μετά από σχετική μελέτη της Υπηρεσίας Αναστήλωσης (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

10) Τη χορήγηση άδειας για καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στα αρχαία θέατρα ή σε άλλους αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία και τον προσδιορισμό του τέλους που πρέπει να καταβληθεί (άρθρα 1 και 50 του Κ.Ν. 5351/32 άρθρο 8 παρ. εε και 9 παρ. 2 του Ν. 736/77), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

Συχνά αρχαία θέατρα, αρχαία στάδια, αρχαία ωδεία και λοιποί αρχαιολογικοί χώροι που έχουν κριθεί κατάλληλοι για παραστάσεις, χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων, ύστερα από σχετική άδεια που χορηγεί η Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Τα είδη των παραστάσεων ή εκδηλώσεων που επιτρέπεται να γίνουν στους χώρους αυτούς είναι περιορισμένα και καθορισμένα. Επιτρέπονται μόνο παραστάσεις αρχαίων κλασσικών δημιουργημάτων γραπτού λόγου (επική, λυρική, τραγική ποίηση κ.λ.π.) και

κλασσικών μουσικών έργων, καθώς και εκδηλώσεις υψηλής καλλιτεχνικής στάθμης.

11) Την χορήγηση άδειας φωτογράφισης-κινηματογράφησης αρχαιολογικών χώρων και Μουσείων του Κράτους (άρθρο 13 του Α.Ν. 1947/39, άρθρο 8 και 9 του Ν. 736/77 και άρθρο 10 παραγρ. 2 εδαφ. β)γγ του Π.Δ. 941/77), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.1980).

12) Τη χορήγηση άδειας ελεύθερης επίσκεψης Μουσείων και αρχαιολογικών χώρων (άρθρο 9 του Ν. 736/77), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

13) Το χαρακτηρισμό ότι έχουν μικρή επιστημονική σπουδαιότητα, μικρή ή καμμία εμπορική αξία τα αρχαία που δηλώνονται και πάντως μετά τη γνώμη του Τοπικού Συμβουλίου (άρθρο 50 παραγρ. 2 του 5351 (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

14) Τη χορήγηση άδειας μελέτης μέσα στα Μουσεία είτε μέσα στους αρχαιολογικούς χώρους εφόσον πρόκειται για δημοσιευμένα αρχαία (άρθρο 10 παραγρ. 2 εδαφ. β)δδ του Π.Δ. 941/77), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

15) Τη χορήγηση άδειας μελέτης αρχαιολογικών Μουσειακών αντικειμένων από τα μέλη των Αρχαιολογικών Σχολών που βρίσκονται στην Ελλάδα εφόσον αυτά είναι δημοσιευμένα ή οι μελέτες δικαιούνται αυτοί νόμιμα (άρθρο 10 παραγρ. 2 εδαφ. γ του Π.Δ. 941/77), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

16) Τη χορήγηση άδειας εξαγωγής συγχρόνων έργων τέχνης (άρθρο 19 του Κ.Ν. 5351/32 και 10 παραγρ. 2 εδαφ. β)ββ του Π.Δ.

941/77), όταν πρόκειται για αντίγραφα αρχαίων, η παραπάνω άδεια χορηγείται μετά από γνωμάτευση του προϊσταμένου του κατά περίπτωση αρμόδιου Μουσείου (άρθρο 40-43 του π.Δ. 941/77), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

Για την εξαγωγή σε οποιαδήποτε χώρα σύγχρονων έργων τέχνης (εικόνων, πινάκων ζωγραφικής με εικονογραφικό περιεχόμενο, αντιγράφων, εικόνων κ.λ.π.) ή απομιμημάτων αρχαίων ελληνικών ή ρωμαϊκών έργων (αντιγράφων ή εκμαγείων αρχαίων αντικειμένων κ.λ.π.) απαιτείται ειδική άδεια που χορηγεί η Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Ως σύγχρονα έργα τέχνης νοούνται αυτά που κατασκευάσθηκαν μετά το έτος 1930 και προκειμένου για εικόνες, αυτές που κατασκευάσθηκαν μετά το 1900.

17) Τη χορήγηση άδειας επανεξαγωγής εκτός του Κράτους αρχαίων που εισήχθησαν από το εξωτερικό (άρθρο 15-18 του Κ.Ν. 5351/32, άρθρο 10 παραγρ. 2 εδαφ. β)γγ του Π.Δ. 941/77), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

18) Την έκδοση πράξεων που αφορούν στην συγκρότηση επιτροπής στην προκήρυξη, στην επικύρωση μειοδοτικών διαγωνισμών και απευθείας ανάθεση, ανεξάρτητα από το ποσό δαπάνης για την προμήθεια αναλώσιμου και μη υλικού, εκτύπωση βιβλίων, δελτίων, εκτέλεση διαφόρων εργασιών και παροχή υπηρεσιών, μέσα στα όρια των εγκεκριμένων πιστώσεων και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Ν.Δ. 29.12.1925/9.1.1926 και των άρθρων 85 και 86 του Ν.Δ. 321/69 προσθήκη στο άρθρο 1 Π.Δ. 16/1980, (Π.Δ. 74, ΦΕΚ/26/1.3.85).

19) Να εκπροσωπούν το Δημόσιο κατά την συνομολόγηση συμβάσεων με ιδιωτή για την προμήθεια υλικών και εκτέλεση

εργασιών σύμφωνα με το Ν.Δ. 321/69 και μετά την έκδοση από εμάς των σχετικών αποφάσεων (Υ.Α. ΥΠΠΕ/ΟΙΚΟΝ./Γ/Φ07/57228/18.10.1983).

20) Την παραπομπή προς τα Τοπικά Συμβούλια Μνημείων θεμάτων αρμοδιότητας της Περιφερειακής Υπηρεσίας, πλην των αναφερομένων εις απαλλοτριώσεις και εις χαρακτηρισμούς βιομηχανικών περιοχών, τα οποία παραπέμπονται εις το Κεντρικόν Αρχαιολογικόν Συμβούλιον (άρθρ. 93 παρ. 6 και άρθρ. 91 παρ. 4 εδαφ. α, Π.Δ. 941/77).

21) Την άδεια κατάρτισης ιδιωτικής συλλογής αρχαίων μετά από γνώμη του τοπικού Συμβουλίου Μνημείων (άρθρ. 23-34 του Κ.Ν. 5351/32 ΦΕΚ 93 τ. Α'), (Π.Δ. 347/ΦΕΚ 154/6.10.86)

Οι κάτοχοι των συλλογών οφείλουν να παρέχουν στους αρχαιολόγους κάθε διευκόλυνση για μελέτη και φωτογράφιση, ύστερα από την προσκόμιση ειδικής άδειας η οποία χορηγείται από την Εφορεία Αρχαιοπωλείων και Ιδιωτικών Συλλογών.

Το δικαίωμα της πρώτης δημοσίευσης για αρχαίο που εμφανίζεται για πρώτη φορά, το έχει ο συλλέκτης για μια τριετία από την ημερομηνία απόκτησης του. Το δικαίωμα όμως αυτό δεν ισχύει για το συλλέκτη, όταν πρόκειται για αρχαία που βρέθηκαν σε ανασκαφή από αρχαιολόγο, ο οποίος διατηρεί το δικαίωμα της πρώτης δημοσίευσης για μια τριετία από την ανεύρεσή τους.

Οι συλλέκτες μπορούν να ζητούν από τους επισκέπτες της συλλογής εισιτήριο, η αξία του οποίου ορίζεται από το ΥΠΠΟ.

Οι ιδιώτες δεν έχουν δικαίωμα να πουλήσουν, αντικείμενα της συλλογής χωρίς την άδεια του Υπουργείου. Το Δημόσιο δικαιούται να αγοράζει αντικείμενα της συλλογής στο μισό της προσφερόμενης

τιμής. Επίσης, ο αγοραστής αρχαίου από συλλέκτη, υποχρεούται να δηλώσει την απόκτησή του στην Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Απαγορεύεται η μεταφορά αρχαίων που ανήκουν σε ιδιωτικές συλλογές, χωρίς άδεια. Το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών μπορεί να ανακαλεί την άδεια της ιδιωτικής συλλογής μετά από πρόταση του Αρχαιολογικού Συμβουλίου.

22) Την άδεια μετακίνησης ιδιωτικής συλλογής αρχαίων μέσα στο νομό (άρθρ. 23 του Κ.Ν. 5351/32 ΦΕΚ 93 τ. Α'), (Π.Δ. 347/ΦΕΚ 154/6.10.86).

23) Την πρόσληψη δίορισμένο χρόνο όχι μεγαλύτερο του τριμήνου κατ'έτος, εκτάκτων υπαλλήλων φυλάξεως για την κάλυψη επειγουσών, απροβλέπων ή περιοδικού χαρακτήρος αναγκών των Μουσείων και Αρχαιολογικών χώρων και ανασκαφικών κ.λ.π. έργων, εφόσον έχει εγκριθεί η σχετική πίστωση (άρθρ. 13 παρ. 4 του Ν. 4823 /30, άρθρο 89 του Υπαλληλικού Κώδικα, άρθρο 13 κεφ. ΙΙΙ, του Ν. 736/77.

24) Οι εγκρίσεις μετακινήσεως εκτός έδρας εντός των ορίων της περιφέρειας του πάσης φύσεως προσωπικού αυτής (Ν.Δ. 65/73, Υπ. αποφ. 1700/76 (ΦΕΚ 271/8/76), Ν. 1521/42 άρθρο 11 παραγρ. 2).

Β) Ειδικότερα στον Προϊστάμενο της 6ης Εφορεία
Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Τη χορήγηση άδειας εξαγωγής έργων Χριστιανικής Τέχνης που χρονολογούνται μέχρι το 1830 και εικόνων που χρονολογούνται μέχρι το 1900 (Κ.Ν. 5351/1932, άρθρο 19. Ν. 401/14 άρθρο 6 Ν. 2674/21 άρθρο 8, Ν. 1469/50 και Υ.Π. αποφαση 4411/1968 (ΦΕΚ 129/Β'/16.3.1968), (Π.Δ. 16 ΦΕΚ 8/15.1.80).

- Μερικές από τις αρμοδιότητες δεν μεταβιβάστηκαν στους προϊστάμενους των παραπάνω υπηρεσιών από τον Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας Δ. Ελλάδος, αλλά παρέμειναν στην αρμοδιότητα του (Ν.1622/86), (αποφ. αριθ. 1106/89) όπως π.χ.

α) Η άδεια εκμετάλλευσης λατομείων (άρθρο 50 Κ.Ν. 5351/32, άρθρο 4 παραγρ. του Ν. 669/77, άρθρο 3 του Ν. 386/76, Π.Δ. 16/80).

β) Η άδεια εκτελέσεως μεταλλευτικών ερευνών (άρθρο 50 Κ.Ν. 5351/32, άρθρο 18 του Μεταλλευτικού Κώδικα Ν.Δ. 210/73, Π.Δ. 16/80).

γ) Η άδεια εγκαταστάσεως πρατηρίου υγρών καυσίμων και σταθμών πλησίον αρχαιολογικών χώρων και μουσείων (άρθρο 50 Κ.Ν. 5351/32, Π.Δ. 455/76 και Π.Δ. 249/78), Ν.Δ. 210/73, Π.Δ. 16/80).

όπου χορηγείται κατόπιν σύμφωνης γνώμης της αρμόδιας Εφορείας Αρχ/των.

Γ) Στον προϊστάμενο της 2ης Ε.Ν.Μ. ανατίθεται η εξουσία να υπογράφει "Με εντολή Γεν. Γραμματέα" τα παρακάτω έγγραφα που αφορούν:

1) Την έκδοση συνηγορίας για τη χορήγηση δανείου για την στερέωση και αποκατάσταση νεωτέρων Μνημείων (πλην των Νεοκλασσικών), (Υ.Α. 4416/21.7.86) και σύμφωνα με το Π.Δ. 733/80.

2) Την κατά τις κείμενες διατάξεις αρμοδιότητες του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών, έγκριση εκτέλεσης εργασιών συντήρησης, επισκευής, στερέωσης, αναστήλωσης, αποκατάστασης, αναπαλαίωσης, εσωτερικής διαρρύθμισης, μετασκευής και γενικά κάθε είδους οικοδομικές εργασίες σε διατηρητέα κτίσματα καθώς και σε κτίσματα μέσα σε προστατευόμενους οικισμούς και τόπους ιδιαίτερου φυσικού

κάλλους. Εξαιρούνται τα Νεοκλασσικής και γενικά Κλασσικής Αρχιτεκτονικής Νεώτερα διατηρητέα Μνημεία (άρθρα 23 παραγρ. 1 εδαφ. β περιπτ. αα και 101 παραγρ. 5 του Π.Δ. 941/77 και άρθρο 2 παραγρ. 2 και 3 του Ν. 4823/1930 καθώς τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον Ν. 5046/1931.

3) Την έγκριση για εκτέλεση μέσα σε προστατευόμενους από το Υπουργείο Πολιτισμού οικισμούς και Τόπους ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους κάθε είδους εργασιών ανέγερσης οποιασδήποτε νέας οικοδομής ή επέκτασης οποιουδήποτε κτίσματος που δεν έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο κατά τις διατάξεις του Ν. 1469/50 διαμόρφωσης κάθε κοινόχρηστου χώρου, καθώς και την έγκριση κάθε έργου κοινής ωφέλειας (άρθρο 10 παραγρ. 2 εδαφ. α περιπτ. αα του Π.Δ. 941/77 άρθρου 1 του Ν. 1469/1950 και άρθρα 50 και 52 του Κ.Ν. 5351/32). Εξαιρούνται τα κατά την κρίση του Τοπικού Συμβουλίου, που συνεδριάζει σε πλήρη σύνθεση, χαρακτηριόμενα σαν μεγάλης σημασίας έργα κοινής ωφέλειας, τα ξενοδοχεία και οι λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις δυναμικότητας μεγαλύτερης των εκατόν (100) κλινών καθώς και τα λατομεία και μεταλλεία.

4) Ο χαρακτηρισμός κάποιας εργασίας από τις παραπάνω σαν σημαντική προκειμένου η χορήγηση της έγκρισης να γίνει μετά από γνώμη του αρμόδιου Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων. Ενδεικτικά σαν σημαντική θεωρείται η εργασία σε κτίσματα που επηρεάζουν αποφασιστικά το σύνολο του οικισμού από μορφολογική ή Αρχιτεκτονική ή Πολεοδομική άποψη σε κτίρια Ιστορικής σημασίας (άρθρο 4 παραγρ. α εδαφ. γ του Ν. 159/77).

5) Τη χορήγηση εγκρίσεων για την τοποθέτηση επιγραφών πάνω και γύρω στα Νεώτερα Μνημεία και μέσα σε

προστατευόμενους οικισμούς και τόπους ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, καθώς και για την κυκλοφορία οχημάτων μέσα σ'αυτούς (άρθρα 1 και 2 του Ν. 1469/1950, άρθρα 50 και 51 του Κ.Ν. 5351/1932).

6) Τη χορήγηση εγκρίσεων για την κατεδάφιση κτιρίων που δεν έχουν χαρακτηρισθεί διατηρητέα και που βρίσκονται μέσα σε προστατευόμενους οικισμούς ιστορικούς τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους εφόσον δεν παρουσιάζουν ιστορικό, αρχιτεκτονικό, μορφολογικό, ή αισθητικό ενδιαφέρον (άρθρα 1 και 2 του Ν. 1469/50, άρθρα 50 του Κ.Ν. 5351/32).

7) Την εκτέλεση κάθε έργου συντήρησης, αναστήλωσης, αποκατάστασης και προστασίας των Νεωτέρων μνημείων και κτισμάτων ή χώρων μέσα ο προστατευόμενους οικισμούς και τόπους ιδιαίτερου φυσικού κάλλους προϋπολογισμού δαπάνης μέχρι το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχ. του οποίου η περίπτωση παραπέμπεται στην Κεντρική Υπηρεσία, η οποία κρίνει για τον τρόπο εκτέλεσης του έργου (άρθρα 38 και 101 παραγρ. 5 του Π.Δ. 941/77, άρθρα 50 και 52 του Κ.Ν. 5351/32).

8) Την έκδοση πράξεων που αφορούν στην συγκρότηση της επιτροπής, στην προκήρυξη στην επικύρωση μειοδοτικών διαγωνισμών και απευθείας ανάθεση ανεξαρτήτως ποσού δαπάνης, για την προμήθεια αναλώσιμου μη υλικού, εκτύπωση βιβλίων, δελτίων, εκτέλεση διαφόρων εργασιών και παροχή υπηρεσιών, μέσα στα όρια των εγκεκριμένων πιστώσεων και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Ν.Δ. 29-12-1925/9-1-1926 και των άρθρων 85 και 86 του Ν.Δ. 321/1969 (Π.Δ. προσθήκη στο άρθρο 1 Π.Δ. 733/1980), (Π.Δ. 74, ΦΕΚ 26/1.3.85).

9) Την σύνταξη οποιασδήποτε μελέτης συντήρησης, επισκευής, στερέωσης, αναστήλωσης, αποκατάστασης, αναπαλαίωσης, εσωτερικής διαρρύθμισης και μετασκευής καθώς και διαρρύθμισης ή διαμόρφωσης του περιβάλλοντος αυτού του χώρου ή κοινοχρήστων χώρων των προστατευόμενων οικισμών και τόπων (άρθρα 23 παραγρ. 2 εδαφ. γ του Π.Δ. 941/77, άρθρα 1 και 2 του Ν. 1469/50, άρθρα 50, 52 του Κ.Ν. 5351/32, άρθρο παραγρ. 2 και 3 του Ν. 4823/1930, άρθρο 11 παραγρ. 1 και 2 του Ν. 216/1943).

10) Την εκτέλεση μετά από έγκριση της Κεντρικής Υπηρεσίας, επισκευαστικών εργασιών σε πολιτιστικά κτίρια που υπάγονται στο υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών (άρθρο 23 παραγρ. 2 εδαφ. εε του Π.Δ. 941/77).

11) Την παραπομπή θεμάτων μετά σχετικής εισηγήσεως εις το αρμόδιο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων, οσάκις απαιτείται η γνώμη αυτού. Επίσης την παραπομπή στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων θεμάτων χαρακτηρισμού ή αποχαρακτηρισμού κτισμάτων, οικισμών ή τόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (άρθρ. 93 παρ. 7 Π.δ. 941/1977).

12) Την πρόσληψη δι'ορισμένο χρόνο, εκτάκτου εργατοτεχνικού προσωπικού, εφόσον έχει εγκριθεί η σχετική πίστωση (άρθρο 13 παρ. 1 του Ν. 216/43, άρθρο 13 παρ. 4 του Ν. 4823/30, άρθρο 89 του Υπαλληλικού Κώδικος και Ν. 993/79).

Σύμφωνα με τον Ν. 1469/50 "περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830" και κατέφαρμογή του άρθρου 52 του Κ.Ν. 5351/32 "περί

Αρχ/των", δύναται η αρμόδια Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων να προβαίνει σε χαρακτηρισμό οικοδομημάτων μεταγενεστέρων του 1830 ως έργων τέχνης ή ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων, όπως κτίρια που υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες:

α) Κτίρια που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και μορφολογικό ενδιαφέρον και θεωρούνται "ως έργα τέχνης".

β) Κτίρια που είναι συνδεδεμένα με σημαντικά ιστορικά γεγονότα ή πρόσωπα της Ελληνικής ιστορίας.

γ) Κτίρια που αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα της αρχιτεκτονικής παράδοσης ενός τόπου ή αποτελούν σημεία αναφοράς για τους κατοίκους μιας περιοχής και έχουν συνδεθεί με τον παραδοσιακό πολεοδομικό ιστό. Τα κτίρια αυτά, αν και δε διαθέτουν τα χαρακτηριστικά του "έργου τέχνης", μπορούν να χαρακτηρισθούν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία σημαντικά για τη μελέτη της ιστορίας της αρχιτεκτονικής ή της πολεοδομικής εξέλιξης του συγκεκριμένου τόπου.

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται και παραδοσιακά κτίσματα, όπως νερόμυλοι, ανεμόμυλοι, ελαιοτριβεία, γεφύρια, χάνια, παλιά ρολόγια κ.λ.π.

Ο χαρακτηρισμός των παραπάνω κτισμάτων γίνεται με τους εξής τρόπους:

α) Αυτεπάγγελτα από την αρμόδια Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων ή το Τμήμα Νεωτέρων Μνημείων της Διεύθυνσης Λαϊκού Πολιτισμού του ΥΠΠΟ.

β) Ύστερα από διαβίβαση εγγράφων άλλης Υπηρεσίας π.χ. των Τμημάτων Πολεοδομίας των Νομαρχιών, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ.λ.π.

γ) Ύστερα από αίτηση του ιδιοκτήτη, και

δ) Ύστερα από απαίτηση κάποιου συλλογικού φορέα (πολιτιστικού συλλόγου, λαογραφικού σωματίου κ.λ.π.).

Όταν η ανάγκη χαρακτηρισμού ενός κτίσματος ως διατηρητέου επισημαίνεται με πρωτοβουλία της αρμόδιας Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων, η Εφορεία αυτή προβαίνει στην σύνταξη εισηγητικής έκθεσης, με πλήρη κατά το δυνατό συλλογή στοιχείων (ιστορικών, φωτογραφικών, αποτυπώσεων κ.λ.π.) αφού βέβαια ενημερώσει τους ιδιοκτήτες. Στη συνέχεια ακολουθεί η διαδικασία (διαβίβαση του φακέλλου στο Τοπικό Συμβούλιο και στη Διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού του ΥΠΠΟ.

Η απόφαση κήρυξης του κτιρίου ως έργου τέχνης ή ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου κοινοποιείται πάντοτε στους ιδιοκτήτες.

Επίσης σύμφωνα με το Π.Δ. 161/84 "Περί ανακατανομής αρμοδιοτήτων των Υπουργείων Πολιτισμού και Επιστημών και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος μεταφέρονται ορισμένες αρμοδιότητες στο ΥΧΟΠ όπου υπάγονταν στο ΥΠΠΕ.

α) Ο χαρακτηρισμός τόπων που παρουσιάζουν ιδιαίτερο φυσικό κάλλος (Ν. 1469/50 άρθρο 1 παρ. 2). Ο χαρακτηρισμός αυτός γίνεται με απόφαση του Υπουργού του ΥΧΟΠ, μετά από γνώμη της Επιτροπής Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Ε.Α.Ε.) της οικείας Περιφερειακής Δ/σεως Οικισμού του Υπουργείου (Πολεοδομικές υπηρεσίες).

β) Η έγκριση για ανέγερση οικοδομημάτων σε τόπους που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (εξαιρουμένων των ιστορικών και αρχαιολογικών) (Ν. 1469/50 άρθρο 1 παραγρ. 1).

γ) Η προστασία των τόπων που χαρακτηρίζονται ή έχουν χαρακτηριστεί από το ΥΠΠΕ ως ιστορικοί, καθώς και η έγκριση για εκτέλεση οποιουδήποτε έργου σ'αυτούς τους τόπους (Ν. 1469/50 άρθρο 5).

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης στους ιστορικούς τόπους ορίζονται από τον Υπουργό του ΥΧΟΠ, μετά από προηγούμενη γνωμοδότηση

του ΥΠΠΕ που διαπιστώνεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή του σχετικού ερωτήματος. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής νομίμως ορίζονται οι όροι και περιορισμοί δόμησης χωρίς τη γνωμοδότηση του ΥΠΠΕ.

δ) Όπου απαιτείται, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται στο ΥΧΟΠ με τα εδάφια (β) και (γ) απλή ή σύμφωνη γνώμη του Αρχαιολογικού Συμβουλίου αυτή η αρμοδιότητα του Αρχαιολογικού Συμβουλίου μεταφέρεται στις Επιτροπές Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Ε.Α.Ε.) των οικείων πολεοδομικών υπηρεσιών.

Δ) Αρμοδιότητες που δεν περιήλθαν στον Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας εξακολουθούν να ασκούνται από τους Προϊσταμένους των περιφερειακών υπηρεσιών χωρίς να απαιτείται προηγούμενη εξουσιοδότηση.

Ενδεικτικά παρατίθενται παρακάτω ορισμένες απ' αυτές τις αρμοδιότητες καθώς και αναλύσεις μερικών εξ αυτών.

1) Ο χαρακτηρισμός αρχαίου μνημείου ή αρχαιολογικού χώρου.

Όταν αποκαλυφθεί ένα άγνωστο αρχαίο μνημείο ή κάποιος άγνωστος αρχαιολογικός χώρος, τότε γίνονται από τις Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ ορισμένες ενεργειες για το χαρακτηρισμό του χώρου και της αρχαιολογικής ανακάλυψης, προκειμένου αυτή να γίνει ευρύτερα γνωστή και να εξασφαλισθεί και μ'αυτό τον τρόπο η προστασία των αρχαίων.

Η ίδια ενέργεια και για τους ίδιους λόγους γίνεται και για ήδη γνωστούς αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, που δεν έχουν ακόμη χαρακτηρισθεί.

Ο χαρακτηρισμός αποτελεί μια επιπλέον διοικητική ενέργεια προστασίας, αφού ο Αρχαιολογικός Νόμος από μόνος του μπορεί να προστατέψει τα προ του 1830 αρχαία μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους, ακόμη και χωρίς να είναι χαρακτηρισμένα (Κ.Ν. 5351/32 "Περί Αρχαιοτήτων" άρθρο 52).

2) Οι Εξωραϊσμοί αρχαιολογικών χώρων

Στα πλαίσια της αναμόρφωσης και ανάπλασης των Δήμων και Κοινοτήτων, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε συνεργασία με την Τοπική Εφορεία Αρχαιοτήτων, μπορεί να προβεί στην εκτέλεση έργων εξωραϊσμού αρχαιολογικών χώρων.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν εξαιρείται των περιοριστικών διατάξεων που ισχύουν σε σχέση με τις αρχαιότητες της κάθε περιοχής και προκειμένου να αρχίσει ένα έργο, πρέπει να πάρει τη σχετική έγκριση από την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

3) Η Αμοιβή για παράδοση ή υπόδειξη αρχαίων.

Σύμφωνα με το νόμο περί Αρχαιοτήτων το ΥΠΠΕ αμείβει παράδοση αρχαίων αντικειμένων. Την αμοιβή δικαιούται ο πολίτης που θα δηλώσει και θα παραδώσει σε 15 ημέρες το αργότερο, το αρχαίο που βρήκε στην πλησιέστερη Εφορεία Αρχαιοτήτων, ή την Αστυνομική Αρχή της περιοχής του.

Επίσης αμείβει τον πολίτη που θα υποδείξει και θα συντελέσει στην ανεύρεση αρχαίων.

Προκειμένου για κινητά αρχαία, την αμοιβή τη δικαιούται αυτός που θα βρει ή θα υποδείξει τα αρχαία, ανεξάρτητα αν είναι και ιδιοκτήτης του χώρου που βρέθηκαν ή κάποιος άλλος. Προκειμένου όμως για αρχαία που δεν μπορούν να μετακινηθούν ο ιδιοκτήτης του κτήματος, ανεξάρτητα αν συμπίπτει να είναι ευρέτης ή υποδείκτης,

δικαιούται να πάρει αποζημίωση για την αξία του χώρου που καταλαμβάνουν τα αρχαία.

Η αμοιβή που παίρνει ο ευρέτης έχει ορισθεί στο μισό της αξίας του αρχαίου και η αμοιβή για τον υποδείκτη κυμαίνεται μεταξύ του μισού και του τετάρτου της αξίας του αρχαίου. (Κ.Ν. 5351/32, άρθρο 5 "Περί αρχαιοτήτων").

4) Η προστασία αρχαίων - αρχαιοκαπηλία.

Το κράτος, για να προστατεύσει την προγονικής μας κληρονομιά, έχει ορίσει αμοιβή για τους πολίτες που συμβάλλουν στην προστασία των αρχαίων και ποινές για εκείνους που είτε άθελά τους, λόγω άγνοιας, είτε επειδή θέλουν ν'αποκομίσουν παράνομα οφέλη από την εμπορία τους, γίνονται υπαίτιοι να χάνονται και να λεηλατούνται αρχαιολογικοί μας θησαυροί.

Έτσι, ο κάτοχος αρχαίου που θα παραλείψει να το δηλώσει μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την απόκτησή του, καταβάλλει πρόστιμο .

Αν περάσουν 2 μήνες, τότε, εκτός από την καταβολή του προστιμου, το αρχαίο δημεύεται και ο κάτοχος χάνει το δικαίωμα της αμοιβής. Όταν αποδειχθεί ότι ο κάτοχος του αρχαίου παρέλειψε να το δηλώσει με σκοπό να το διαθέσει παράνομα, τιμωρείται με φυλάκιση σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κ.Ν. 5351/1932 "Περί αρχαιοτήτων".

Την υποχρέωση της δήλωσης έχει και ο κάτοχος κτήματος ή χώρου όπου βρίσκονται ακίνητα αρχαία. Εάν δεν τα δηλώσει, έχει τις ίδιες συνεπειες.

Με φυλάκιση επίσης, τιμωρείται και όποιος διευκολύνει την φυγάδευση αρχαίων στο εξωτερικό ή με οποιοδήποτε τρόπο βοηθά στη λαθραία διακίνησή του.

Ο ιδιώτης ή ο δημόσιος υπάλληλος που θα αποδείξει παραβάσεις σχετικές με τη μη δήλωση αρχαίων, αμείβεται με το όλο ή μέρος του προστίμου που πληρώνει ο παραβάτης.

5) Η τιμωρία υπαιτίων καταστροφής αρχαίων.

Εάν κατά την εκσκαφή θεμελιών για την ανέγερση οικοδομής ή κατά την διενέργεια κάθε φύσης εκσκαφικών εργασιών (διάνοιξη δρόμων, άροση αγρών, κ.λ.π.) βρεθούν αρχαία, οι εργασίες διακόπτονται από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων.

Σε περίπτωση που από πρόθεση συνεχιστούν οι εργασίες και καταστραφούν ή προκληθούν βλάβες σε αρχαία, ο υπαίτιος της καταστροφής μινύεται και τιμωρείται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 49 και 50 του Κ.Ν. 5351/1932 "Περί Αρχαιοτήτων".

Οι δαπάνες για την επανόρθωση - αποκατάσταση τυχόν βλαβών στα αρχαία, βαρύνουν αποκλειστικά τους καταστροφείς που τελεσίδικα έχουν καταδικασθεί.

Για την εισπραξή του σχετικού χρηματικού ποσού που οφείλει να καταβάλει ο καταδικασθείς, η αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων διαβιβάζει στο Δημόσιο Ταμείο Πληρωμών της περιοχής έγγραφη βεβαίωση για το ύψος της δαπάνης.

6) Η πειθαρχική εξουσία η οποία είναι αμεταβίβαστη (άρθρα 217 παρ. 1 εδαφ. 3 και 219 παρ. 1 του Π.Δ. 611/77).

7) Η καταγγελία προς τις αρμόδιες αρχές εργασιών που εκτελούνται κατά παράβαση της αρχαιολογικής νομοθεσίας.

8) Η άμεση ενημέρωση των αρχών σε περίπτωση κλοπής ή καταστροφών αρχαίου.

9) Η εκτέλεση δοκιμαστικής ανασκαφής κατά το άρθρο 9 του Κ.Ν. 5351/1932.

10) Η παρακολούθηση εκσκαφής θεμελίων ανεγειρομενων κτισμάτων.

11) Τα προπαρασκευαστικά, διαβιβαστικά και υπομνηστικά έγγραφα.

12) Τα έγγραφα με τα οποία αναζητείται ή επιστρέφεται η αλληλογραφία.

13) Τα εντάλματα πληρωμών καθώς και πάσης φύσεως διαχειριστικές πράξεις που αφορούν στις χορηγούμενες πιστώσεις.

14) Τα παραπεμπτήρια έγγραφα για υγειονομική εξέταση των υπαλλήλων.

15) Η θεώρηση βιβλιαρίων νοσηλείας των υπαλλήλων και των μελών της οικογένειάς τους.

16) Οι καταστάσεις μισθοδοσίας και αποζημίωσης των υπαλλήλων.

17) Οι βεβαιώσεις υπαλληλικής ιδιότητας των υπαλλήλων.

18) Οι βεβαιώσεις αποδοχών των υπαλλήλων.

19) Οι βεβαιώσεις του γνησίου της υπογραφής των υπαλλήλων.

20) Τα έγγραφα με τα οποία ζητούνται ή δίνονται πληροφορίες για την ορθή εφαρμογή των νόμων.

21) Κάθε άλλο έγγραφο που αφορά στην καθημερινή και συνήθη λειτουργία της Υπηρεσίας κ.λ.π.

Ίδρυση γραφείων Νεωτέρων Μνημείων

- Σύμφωνα με κοινή Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/57787/26.11.85, ιδρύθηκε γραφείο Νεωτέρων Μνημείων με έδρα την Καλαμάτα, για την άμεση Εποπτεία των νομών Μεσσηνίας και Λακωνίας, όπου υπηρετεί ένας (1) υπάλληλος του Κλάδου ΠΕ3 Αρχιτεκτόνων.

Επίσης σύμφωνα με κοινή Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/26770/1.7.86, ιδρύθηκε γραφείο Νεωτέρων Μνημείων με έδρα το Αργοστόλι, για την άμεση εποπτεία των νομών Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Αιτωλοακαρνανίας, όπου υπηρετεί ένας (1) υπάλληλος του Κλάδου ΠΕ3 Αρχιτεκτόνων.

Τα γραφεία αυτά σύμφωνα με τις παραπάνω κοινές υπουργικές αποφάσεις υπάγονται στη 2η Ε.Ν.Μ.

4) Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Νοτιοδυτικής Ελλάδας

Α) Σύμφωνα με το άρθρο 93 του Π.Δ. 941/77 "Περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ" που προβλεπόταν η συγκρότηση έξι (6) αρχικά Τοπικών Συμβουλίων Μνημείων (Τ.Σ.Μ.) σ'όλη την Ελλάδα, με κοινή Υπουργική απόφαση αριθ. 5 οικ. 25860/26.4.1982 (ΦΕΚ 216/Β/26.4.82) άρθρο 10 παρ. 2, αυξήθηκαν σε έντεκα (11).

- Απ'αυτά το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων (Τ.Σ.Μ.) Νοτιοδυτικής Ελλάδας έχει έδρα την Πάτρα και περιλαμβάνει τους Νομούς : Αχαΐας, Ηλείας, Μεσσηνίας, Αιτωλοακαρνανίας, Ευρυτανίας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου.

- Επειδή η 6η Εφορεία Βυζαντινών Αρχ/των (6η Ε.Β.Α.) και η 2η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων (2η Ε.Ν.Μ.) ασκούν

αρμοδιότητες και σε άλλους νομούς, υπάγονται και στα αντίστοιχα Τ.Σ.Μ. όπως :

α) Η 6η Ε.Β.Α. υπάγεται στο Τ.Σ.Μ. Α. Πελοποννήσου με έδρα το Ναύπλιο για το νομό : Κορινθίας.

β) Η 2η Ε.Ν.Μ. υπάγεται στο Τ.Σ.Μ. Α. Πελοποννήσου με έδρα το Ναύπλιο για τους νομούς : Αργολίδος, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας.

Και στο Τ.Σ.Μ. Στερεάς Ελλάδας με έδρα την Αθήνα για το νομό : Φωκίδας (όπου δεν συμμετέχει).

Β) Σύμφωνα με την κοινή Υπουργική απόφαση αριθ. 5 οικ. 25860/82, τα Τ.Σ.Μ. αποτελούνται από εννέα (9) μέλη.

Τα μέλη των Συμβουλίων έχουν θητεία δύο (2) χρόνων (Π.Δ. 941/77).

Η συνθεση των Τοπικών Συμβουλίων Μνημείων είναι η εξής :

1.- α) Ένας Νομικός Σύμβουλος του Ν.Σ.Κ. (Νομικού Συμβουλίου του Κράτους), ως Πρόεδρος αναπληρούμενος από Νομικό Σύμβουλο του Κράτους ή ένας Εφέτης, αναπληρούμενος από Εφέτη και σε περίπτωση που δεν υπηρετούν στην έδρα του Συμβουλίου οι ανωτέρω, ένας Πρόεδρος Πρωτοδικών ή Πρωτοδίκης αναπληρούμενος από άλλο Πρωτοδίκη.

β) Ένας εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από το ΚΕΔΚΕ.

γ) Δύο Έφοροι και σε περίπτωση ελλείψεως Επιμελητές Κλασσικών Αρχ/των, που υπηρετούν ως Προϊστάμενοι σε υπηρεσίες, της Χωρικής αρμοδιότητας του Συμβουλίου αναπληρούμενοι από αρχαιολόγους της ίδιας περιοχής και ειδικότητας.

δ) Ένας Έφορος και σε περίπτωση ελλείψεως επιμελητής Βυζαντινών Αρχ/των, που υπηρετούν ως Προϊστάμενοι σε

Υπηρεσίες της Χωρικής αρμοδιότητας του Συμβουλίου αναπληρούμενοι από αρχαιολόγους της ίδιας περιοχής και ειδικότητας.

ε) Ο Προϊστάμενος της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων της Χωρικής αρμοδιότητας του Συμβουλίου ή ένας Αρχιτέκτονας του ΥΠΠΕ αναπληρούμενος από το νόμιμο αναπληρωτή της Εφορείας ή Αρχιτέκτονα του ΥΠΠΕ, αντίστοιχα.

στ) Ένας Αρχιτέκτονας και σε περίπτωση ελλείψεως Πολιτικός Μηχανικός Περιφερειακής Υπηρεσίας του Υ.Χ.Ο.Π. που εδρεύει σε πόλη της Χωρικής αρμοδιότητας του Συμβουλίου, αναπληρούμενοι από τεχνικούς της ίδιας ειδικότητας και της ίδιας υπηρεσίας.

ζ) Δύο Έφοροι ή Επιμελητές Αρχ/των, εφόσον είναι δυνατό αντιπροσωπευτικοί των ειδικοτήτων (Προϊστορικών - Κλασσικών και Βυζαντινών), αναπληρούμενοι από Εφόρους ή Επιμελητές των ίδιων ειδικοτήτων.

2.- Καθήκοντα Εισηγητή στα Συμβούλια εκτελεί ο κατά περίπτωση αρμοδιος υπάλληλος Κλάδου ΠΕ2 Αρχαιολόγων ή του Κλάδου ΠΕ3 Αρχιτεκτόνων του ΥΠΠΕ, και εν ελλείψει αυτών άλλοι τεχνικοί υπάλληλοι του Υπουργείου οριζόμενοι από τον Υπουργό Πολιτισμού και Επιστημών.

3.- Γραμματέας των Συμβουλίων ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών, Επιμελητής Αρχ/των, α', β' ή γ' τάξεως αναπληρούμενος ομοίως από Επιμελητή ή άλλος υπάλληλος των κλάδων ΠΕ9 Αρχαιολογικών Γραμματέων ή ΠΕ1 Διοικητικού, αναπληρούμενος από υπάλληλο των αυτών κλάδων.

Γ) Τα Τοπικά Συμβούλια Μνημείων γνωμοδοτούν για τα παρακάτω θέματα :

Θέματα από τον κύκλο αρμοδιοτήτων που καθορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 91 παρ. 4 και 92 παρ. 4 του Π.Δ. 941/77 και αφορούν την περιοχή της δικαιοδοσίας των, που παραπέμπονται σ'αυτά από τον Υπουργό Πολιτισμού και Επιστημών ή από νόμιμο εξουσιοδοτημένο όργανο αυτού.

α) Γνωμοδοτεί για αρχαιολογικά θέματα όπως π.χ. ανέγερση οικοδομής σε περιοχές αρχ/κού ενδιαφέροντος, τον χαρακτηρισμό ότι έχουν μικρή επιστημονική, μικρή ή καμμία εμπορική αξία τα αρχαία που δηλώνονται, την άδεια κατάρτισης ιδιωτικής συλλογής αρχαίων, τον χαρακτηρισμό αρχαίων μνημείων ή αρχαιολογικών χώρων κ.α.

β) Γνωμοδοτεί για θέματα μνημείων και έργων όπως π.χ. επεμβάσεις σε μνημεία, χαρακτηρισμός διατηρητέων μνημείων και πολιτιστικών κτιρίων, τεχνικά έργα σε μνημεία κ.α.

- Κατ'εξάιρεση θέματα αρμοδιότητας των Τ.Σ.Μ. μπορεί ο Υπουργός Πολιτισμού ή το υπ'αυτού εξουσιοδοτημένο όργανο να παραπέμψει απ'ευθείας στο Κεντρικό Αρχ/κό Συμβούλιο (Κ.Α.Σ.) ή στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων (Κ.Σ.Ν.Μ.) αναλόγως της περιπτώσεως.

- Οι αποφάσεις των Τ.Σ.Μ., λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, σε περίπτωση δε ισοψηφίας υποβάλλονται στο Υπουργείο για να κριθούν από το Κ.Α.Σ. ή το Κ.Σ.Ν.Μ. αναλόγως της περιπτώσεως.

Ρωμαικά ψηφιδωτά δάπεδα,
2ος αιώνας μ.Χ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ

Επειδή ο Οργανισμός του ΥΠΠΕ δεν προβλέπει "τιμήματα" τα καθήκοντα που ασκούν οι μόνιμοι και οι επί συμβάσει υπάλληλοι κατανέμονται και ανατίθενται με ευθύνη των Προϊσταμένων με γνώμονα τις ανάγκες της κάθε υπηρεσίας, τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υπαλλήλων.

Επίσης ορίζουν περιοδικά υπεύθυνους διαφόρων βασικών λειτουργιών της κάθε Εφορείας όπως π.χ. υπεύθυνος λειτουργίας Μουσείων (Αρχαιολόγο), υπεύθυνος αρχαιολογικής προστασίας νομού ή Επαρχίας (Αρχαιολόγο), υπεύθυνος Ασφάλειας μουσείων και αρχαιολογικών χώρων (Αρχιφύλακα), υπεύθυνος αρχιτεκτονικών μελετών (Αρχιτέκτονα), υπεύθυνος προσωπικού (Διοικητικό), λογιστικού (Λογιστή), τεχνικού (Αρχιτέκτονα ή Υπομηχανικό), συντήρησης (Συντηρητή Έργων Τέχνης), συνεργείου ανασκαφών (Αρχιτεχνίτη - Επιστάτη ανασκαφών).

Περιγραφή Δραστηριοτήτων1.- ΣΤ' Ε.Π.Κ.ΑΑ) ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ :Περιλαμβάνει :1) Εποπτεία και διενέργεια των ανασκαφών.

Οι ανασκαφές χωρίζονται : α) σωστικές ανασκαφές που γίνονται κυρίως στις πόλεις και τα χωριά όπου εμφανίζονται αρχαία λόγω της οικοδομικής δραστηριότητας, β) συστηματικές ανασκαφές που προγραμματίζονται και διενεργούνται στους αρχαιολογικούς

χώρους της περιοχής μας και που ευρίσκονται έξω από τις πόλεις και τα χωριά π.χ. ανασκαφές Κλειτορίας, Τριταίας, Ρακίτας κ.α.

2) Οι αρχαιολόγοι ως εκπρόσωποι του ΥΠΠΟ εποπτεύουν τις ανασκαφές που σύμφωνα με το νόμο διενεργούν στην χώρα μας άλλοι φορείς εκτός από την Αρχ/κή Υπηρεσία όπως π.χ. Καθηγητές Πανεπιστημίων, Ξένες Αρχ/κές Σχολές, και άλλα ξένα ιδρύματα.

3) Τακτοποίηση και καταγραφή των αρχαίων ευρημάτων που συγκεντρώνονται στις αποθήκες και τα εργαστήρια της Εφορείας.

4) Συγγραφή των εκθέσεων με τις αρχαιολογικές δραστηριότητες κάθε έτους, οι οποίες δημοσιεύονται στο Επιστημονικό Περιοδικό της αρχ/κής Υπηρεσίας που είναι το "Αρχαιολογικό Δελτίο".

5) Συμμετοχή σε διάφορα συλλογικά όργανα ή συμβούλια περιφερειακά π.χ. το Τοπικό Συμβούλιο μνημείων Ν.Δ. Ελλάδος ή άλλα συμβούλια με θέματα αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ κ.λ.π. ως τακτικά μέλη ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας και ένας αρχαιολόγος αναπληρούμενοι από δύο (2) αρχαιολόγους.

6) Εκτέλεση ενός ευρέος φάσματος εργασιών που έχουν σχέση με τους πολίτες π.χ. διενέργεια αυτοψιών για ικανοποίηση των αιτημάτων τους όταν αυτά έχουν σχέση με τους αρχ/κούς χώρους, προώθηση της διαδικασίας για απαλλοτριώσεις ιδιωτικών κτημάτων μέσα σε αρχ/κούς χώρους, χορήγηση αμοιβών για παράδοση αρχαίων κ.λ.π.

7) Εκτέλεση ενός ακόμη φάσματος εργασιών που αφορούν στην προστασία των αρχαίων, χωρίς να υπάρχει αίτημα του πολίτη (π.χ. προώθηση για κήρυξη ενός χώρου ως αρχ/κού με δημοσίευση της σχετικής απόφασης στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθώς και άλλες ειδικές ρυθμίσεις γύρω από τους αρχ/κούς χώρους με προώθηση προτάσεων για νομοθετική κατοχύρωση. Επίσης αλληλογραφία με άλλες υπηρεσίες και συνεργασία μαζί τους για την προστασία των αρχαίων και την αποφυγή καταστροφής τους π.χ. Αγροφυλακή, Δασαρχεία, Δήμοι, Κοινότητες, Αστυνομικά Τμήματα.

8) Εργασίες έκθεσης (επανεκθέσης) των αρχαίων αντικειμένων μέσα στις αίθουσες των μουσείων.

9) Παροχή ποικίλων διευκολύνσεων σε διάφορους μελετητές του αρχαιολογικού υλικού.

10) Κατ'εξάιρεση (όχι υποχρεωτικά) ξενάγηση μαθητών, προσωπικοτήτων κ.α. σε μουσεία και αρχ/κούς χώρους.

11) Συμμετοχή (όχι υποχρεωτικά) σε διάφορα επιστημονικά συνέδρια παρουσιάζοντας διάφορες ανακοινώσεις.

12) Επιστημονική επεξεργασία των διαφόρων αρχ/κών ευρημάτων των ανασκαφών, η μελέτη και η δημοσίευσή τους.

13) Ομιλίες γύρω από αρχαιολογικά θέματα που απευθύνονται σ'ένα πλατύτερο κοινό και όχι σε ειδικούς επιστήμονες.

14) Την τήρηση αρχείου μνημείων, χώρων και ιδιοκτησιών.

15) Την οργάνωση και λειτουργία της βιβλιοθήκης της Εφορείας.

B) ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Περιλαμβάνει :

1.- Τις τεχνικές Υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για :

- α) Την αποτύπωση σωστικών ανασκαφών.
- β) Την χρησιμοποίηση φωτογραμμετρικής μεθόδου αποτύπωσης μνημείων.
- γ) Την τοπογράφιση χώρων αρμοδιότητας της Υπηρεσίας.
- δ) Την Αρχιτεκτονική, Στατική, Ηλεκτρομηχανολογική και Οικονομική μελέτη ανεγέρσεως, συντηρήσεως, επεκτάσεως, διαρρυθμίσεως ή επισκευής κτισμάτων, αποθηκών, φυλακείων, χώρων υγιεινής ανεγειρομένων εντός αρχ/κών χώρων, όπως και την εκτέλεση, επίβλεψη έργων νέων κτισμάτων ανεγειρομενων για τις ανάγκες λειτουργίας της Υπηρεσίας.
- ε) Την διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου για την προστασία των αρχαίων μνημείων.
- στ) Τη μελέτη αξιοποίησης αρχ/κών χώρων και ένταξη αυτών στον ιστό της πόλης.
- ζ) Την μελέτη αναστήλωσης μνημείων.
- η) Την μελέτη, επίβλεψη κτιρίων Μουσείων και Αρχ/κών Συλλογών.
- θ) Την αναθεώρηση οικοδομικών αδειών όταν κατά την εκσκαφή προκύψουν αρχ/κά ευρήματα που κρίνονται διατηρητέα.
(Δηλαδή την αλλαγή στατικής και αρχιτεκτονικής μελέτης).

2.- Το εργατοτεχνικό Προσωπικό ανασκαφικών εργασιών είναι αρμόδιο για :

- α) Την παρακολούθηση οιασδήποτε εκσκαφικής εργασίας (από ανέγερση οικοδομής μέχρι και τοποθέτηση αγωγού ύδρευσης).
- β) Την τυχόν ανεύρεση, ανάδειξη και προστασία των αρχαίων.
- γ) Την διακοπή εργασιών για ορισμένο χρόνο, όταν κατά την γενική εκσκαφή εντοπισθούν αρχαία.
- δ) Τη διενέργεια σωστικών ανασκαφών (δηλ. με κατάχωση, με μεταφορά αρχιτεκτονικών μελών, με αποκολλήσεις ψηφιδωτών - τοιχογραφιών, με τη διατήρηση ορατών τμημάτων εν υπογείω, και με απαλλοτρίωση).
- ε) Τον καθαρισμό των αρχαιολογικών χώρων.

Γ) ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧ/ΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Περιλαμβάνει :

- 1) Το Εργαστήριο συντήρησης μετάλλων.
- 2) Το Εργαστήριο συντήρησης Νομισμάτων.
- 3) Το Εργαστήριο συντήρησης κεραμικών και γυάλινων αντικειμένων.
- 4) Το Εργαστήριο συντήρησης μαρμάρων και λίθινων αντικειμένων.
- 5) Το Εργαστήριο συντήρησης τοιχογραφιών και ζωγραφικών παραστάσεων.
- 6) Το Εργαστήριο συντήρησης ψηφιδωτών δαπέδων.

Σκοπός τους είναι :

α) Η προστασία, στερέωση, καθαρισμός, αποκατάσταση, διατήρηση και αισθητική παρουσίαση των έργων Τέχνης, ιστορικών κειμηλίων και αντικειμένων ιστορικής σημασίας.

β) Την παρουσίαση των ευρημάτων στα μουσεία για την ανάδειξη και προβολή αυτών.

γ) Την αναζήτηση, συγκέντρωση, ταξινόμηση και επεξεργασία κάθε φύσεως στοιχείων που έχουν σχέση με θέματα συντήρησης αρχαίων.

δ) Την αναζήτηση και εφαρμογή νέων μεθόδων και υλικών για την αποτελεσματικότερη συντήρηση των αρχαίων.

Δ) ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Περιλαμβάνει :

α) Την παραλαβή, πρωτοκόλληση και διεκπεραίωση αλληλογραφίας της Υπηρεσίας.

β) Την τήρηση του αρχείου αυτής.

γ) Την σύνταξη μισθοδοτικών καταστάσεων.

δ) Την εκκαθάριση των οδοιπορικών και πάσης φύσεως αποζημιώσεως του προσωπικού της εταιρείας.

ε) Την κίνηση των οχημάτων αυτής.

στ) Την διαχείριση του υλικού της.

ζ) Την σύνταξη του προϋπολογισμού της.

η) Την διαχείριση της πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεώς της.

θ) Την μέριμνα για την καταβολή των λειτουργικών δαπανών της υπηρεσίας στους δικαιούχους (φωτισμός, ύδρευση, τηλεπικοινωνίες, καύσιμα, θέρμανση, επισκευή και συντήρηση οχημάτων, μηχανημάτων κ.λ.π.).

ι) Την χορήγηση κανονικών, αναρρωτικών αδειών στο προσωπικό της Υπηρεσίας.

- ια) Την διενέργεια πλειοδοτικών και μειοδοτικών διαγωνισμών.
- ιβ) Την πρόσληψη εποχιακού ή έκτακτου προσωπικού κατόπιν εγκρίσεως του ΥΠΠΟ.
- ιγ) Θέματα διαχείρισης εισιτηρίων στα μουσεία κ.λ.π.

Ε) ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧ/ΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Περιλαμβάνει :

Το φυλακτικό προσωπικό, που είναι αρμόδιο για:

- α) Την φύλαξη και την ασφάλεια των ευρημάτων που ευρίσκονται μέσα στα μουσεία.
- β) Την φύλαξη και την ασφάλεια όλων των αρχαιολογικών χώρων ευθύνης της υπηρεσίας.
- γ) Τον έλεγχο λαθρανασκαφών και αρχαιοκαπηλίας.
- δ) Τον ευπρεπισμό και ασφάλεια χώρων με αρχαιολογική και ιστορική σημασία.

Περιγραφή Βασικής Υποδομής

Α) ΑΡΧΕΙΟ ΜΝΗΜΕΙΩΝ - ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΩΝ

Η Εφορεία έχει συντάξει τρεις (3) διαφορετικούς καταλόγους και αντίστοιχες καρτέλλες στις οποίες περιλαμβάνονται :

1) Όλα τα κηρυγμένα μνημεία ή αρχ/κοί χώροι που ευρίσκονται στην περιοχή ευθύνης της Εφορείας (Νομοί : Αχαΐας - Αιτωλ/νίας - Κεφαλληνίας) και είναι μνημεία αρμοδιότητάς της (δηλ. προϊστορικά, κλασσικά, ελληνιστικά, ρωμαϊκά). Στους καταλόγους και στις καρτέλλες αναγράφονται όσα στοιχεία είναι γνωστά για τα μνημεία και τους χώρους αυτούς, π.χ. 1. περιγραφή, 2. χρονολόγηση, 3. ακριβής θέση, 4. Νομός - Δήμος - Κοινότητα στην οποία ανήκουν, ιδιοκτησιακό καθεστώς, είδος μνημείου κ.λ.π.

Κηρυγμένα μνημεία ή χώροι σημαίνει ότι με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού που έχει δημοσιευθεί στο ΦΕΚ (Φύλλο Εφημ. της Κυβέρνησης), οι χώροι ή τα μνημεία αυτά έχουν χαρακτηρισθεί και ισχύουν γι'αυτούς επιπλέον περιορισμοί προστασίας εκτός από τον Κ.Ν. 5351/1932 "Περί Αρχαιοτήτων" σύμφωνα με το οποίο προστατεύονται όλες οι αρχαιότητες της Ελληνικής Επικράτειας.

II) Όλα τα ακίνητα τα οποία έχουν περιέλθει στην ιδιοκτησία του Υπουργείου Πολιτισμού και ευρίσκονται μέσα στα όρια της αρμοδιότητας της Εφορείας.

Αυτά είναι κυρίως οικήματα στα οποία στεγάζονται Μουσεία ή Αρχ/κές συλλογές ή και αποθήκες καθώς και απαλλοτριωμένοι αρχ/κοί υπαίθριοι χώροι.

III) Όλοι οι αρχ/κοί χώροι και όλες οι θέσεις στις οποίες γνωρίζει η Εφορεία από παλιά ότι υπάρχουν αρχαία, επίσης και όσες καινούργιες θέσεις έχουν έλθει στο φως.

Οι θέσεις και οι χώροι αυτοί προστατεύονται μόνο από τον Κ.Ν. 5351/32 "Περί Αρχαιοτήτων" και δεν έχει γίνει ειδική κήρυξη στο ΦΕΚ ακόμη. Όταν γίνει κήρυξη περιλαμβάνονται στον κατάλογο. (παρ. I).

B) ΑΡΧΕΙΟ ΣΧΕΔΙΩΝ

Το αρχείο σχεδίων περιλαμβάνει :

α) Σχέδια ανασκαφών.

- 1) Κατόψεις οικοπέδων
- 2) Τοπογραφικά
- 3) Τομές
- 4) Οψεις

5) Αξονομετρικά.

β) Αρχείο σχεδίων ψηφιδωτών

Περιλαμβάνει όλα τα σχέδια (κατόψεις ψηφιδωτών με αποτύπωση) των ψηφιδωτών δαπέδων που ευρίσκονται σε ανασκαφές (σωστικές ή συστηματικές).

γ) Αρχείο σχεδίων αγγείων

Περιλαμβάνει όλα τα σχέδια των αγγείων που ευρίσκονται σε ανασκαφές (σωστικές ή συστηματικές).

- Τα σχέδια καταχωρούνται με αριθμό αρχείου ως εξής :

1. Αύξων αριθμός αρχείου
2. Αριθμός σχεδίου
3. Ημερομηνία σχεδίασης
4. Θέμα σχεδίου (κάτοψη ή όψη κ.λ.π.)
5. Θέση οικοπέδου ή ανασκαφής (περιοχή)
6. Ον/μο σχεδιαστού.

- Τα αρχεία είναι τρία (3) :

- α) ένα (1) για την Πάτρα
- β) ένα (1) για το Αίγιο
- γ) ένα (1) για την επαρχία Πατρών- Αιτωλ/νία - Κεφαλλονιά.

Γ) ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Το φωτογραφικό αρχείο περιέχει τα εξής στοιχεία :

α) Αρνητικά και φωτογραφίες (κυρίως ασπρόμαυρες) ανασκαφών, σωστικών και συστηματικών απόλες τις περιοχές ευθύνης της Εφορείας.

β) Αρνητικά και φωτογραφίες αρχαιολογικών ευρημάτων από τις διενεργούμενες ανασκαφές (σωστικές και συστηματικές).

γ) Διαφάνειες και σλάϊτς ανασκαφικών και αρχαιολογικών ευρημάτων.

- Στο φωτογραφικό αρχείο καταγράφονται τα αρνητικά, σλάϊτς, διαφάνειες, οι φωτογραφίες κάθε ανασκαφής (ασπρόμαυρες κυρίως και έγχρωμες), αριθμητικά, κατ'αύξοντα αριθμό (α.φ.α. = αριθμός φωτογραφικού αρχείου), σε ειδικούς τυπωμένους και βιβλιοδετημένους καταλόγους όπου καταχωρούνται τα παρακάτω στοιχεία :

- 1) α.φ.α. (αριθμός φωτογραφικού αρχείου)
- 2) Προέλευση (τοπος - οδός - ον/μο ιδιοκτητη)
- 3) Έτος
- 4) Περιγραφή θέματος φωτογραφίας
- 5) Ον/μο φωτογράφησαντος (συνήθως του ανασκαφέα - αρχαιολόγου)
- 6) Ον/μο φωτογράφου - εκτυπωτή της φωτογραφίας
- 7) Ημερομηνία καταγραφής
- 8) Παρατηρήσεις.

Δ) ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η Βιβλιοθήκη της Εφορείας περιέχει περίπου 3.500 τόμους που αναφέρονται σε ειδικά επιστημονικά περιοδικά και βιβλία (συγγράμματα - μελέτες κ.α.).

- Η ταξινόμησή τους έχει γίνει κατά περιεχόμενο ως εξής :

- 1) Προϊστορικά
- 2) Γλυπτική
- 3) Κεραμική - Αγγειογραφία
- 4) Αρχιτεκτονική
- 5) Συντήρηση (ψηφιδωτά, Ζωγραφική κ.α.)
- 6) Ιστορία - Μυθολογία
- 7) Κείμενα αρχαίων Ελλήνων και Λατίνων συγγραφέων

- 8) Συμπόσια - Συνέδρια - Τιμητικοί Τόμοι
- 9) Επιγραφική
- 10) Περιοδικά (Ελληνικά και ξένα)
- 11) Λεξικά
- 12) Συλλογές - Κατάλογοι (εκθέσεων κ.λ.π.)
- 13) Νομισματική
- 14) Τοπογραφία
- 15) Ελληνική Νομοθεσία.

- Τα βιβλία καταχωρούνται σε ειδικό κατάλογο όπου αναφέρονται τα εξής στοιχεία :

α) Αύξων αριθμός (ο οποίος σημειώνεται στο αντίστοιχο βιβλίο με ειδική σφραγίδα).

β) Συγγραφέας

γ) Τίτλος

δ) Ημερομηνία εισαγωγής

ε) Τρόπος απόκτησης (αγορά ή δωρεά)

- Για κάθε βιβλίο γίνεται ένα δελτίο με τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν το οποίο τοποθετείται σε ειδικές δελτιοθήκες κατά συγγραφέα με αλφαβητική σειρά.

2) 6η Ε.Β.Α

Α) ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Περιλαμβάνει :

1) Εποπτεία και διενέργεια ανασκαφών.

2) Καταγραφή μνημείων, εικόνων, ιστορικών κειμηλίων.

- 3) Οικοδομικό έλεγχο στο περιβάλλον των μνημείων.
- 4) Προτάσεις για κήρυξη ως ιστορικά - διατηρητέα μνημεία.
- 5) Μελέτη, επιστημονική επεξεργασία και δημοσίευση των μνημείων.
- 6) Οργάνωση και εμπλουτισμός του αρχείου μνημείων και της βιβλιοθήκης.
- 7) Διεκπεραίωση όλης της σχετικής αλληλογραφίας.
- 8) Συμμετοχή σε διάφορες επιτροπές (ως τακτικό μέλος ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας και ως αναπληρωτής του ένας αρχαιολόγος) π.χ. Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Νοτιοδυτικής Ελλάδας και Α. Πελοποννήσου.

Β) ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Περιλαμβάνει :

α) Τις τεχνικές υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για :

- 1) Την αποτύπωση σωστικών ανασκαφών.
- 2) Την αποτύπωση μνημείων.
- 3) Την τοπογράφιση χώρων αρμοδιότητος της υπηρεσίας.
- 4) Την διαμόρφωση περιβαλλοντος χώρου για την προστασία των αρχαίων μνημείων (π.χ. Κάστρο Πάτρας, Κάστρο Ρίου).
- 5) Την μελέτη αξιοποίησης αρχ/κών χώρων.
- 6) Τη μελέτη αναστήλωσης μνημείων.
- 7) Την μελέτη, επίβλεψη κτιρίων, εκκλησιών (που έχουν κηρυχθεί ως διατηρητέα), μουσείων και αρχ/κών συλλογών.

β) Το εργατοτεχνικό προσωπικό ανασκαφικών εργασιών που είναι αρμόδιο για :

1) Την τυχόν ανεύρεση, ανάδειξη και προστασία σε αρχαιότητες και μνημεία παλαιοχριστιανικών, Βυζαντινών, μεταβυζαντινών και μεσαιωνικών χρόνων.

2) Την διακοπή εργασιών για ορισμένο χρόνο, όταν κατά την γενική εκσκαφή εντοπισθούν αρχαιότητες ή μνημεία.

3) Την διενέργεια σωστικών ανασκαφών. (Δηλ. με κατάχωση, με μεταφορά αρχιτεκτονικών μελών, με αποκολλήσεις ψηφιδωτών, τοιχογραφιών, με την διατήρηση ορατών τμημάτων εν υπογείω και με απαλλοτρίωση).

4) Τον καθαρισμό των αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων.

5) Την αναστήλωση μνημείων όπως π.χ. Φρούρια, Εκκλησίες, μοναστήρια κ.α.) με την εποπτεία και την καθοδήγηση του αρχαιολόγου ή του αρχιτέκτονα που είναι υπεύθυνος για το έργο.

Γ) ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧ/ΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Περιλαμβάνει :

Το Εργαστήριο συντήρησης εικόνων και τοιχογραφιών :

Σκοπός του είναι :

1) Η προστασία, στερέωση, καθαρισμός, αποκατάσταση και αισθητική παρουσίαση έργων τέχνης όπως εικόνες, τοιχογραφίες, ζωγραφικά έργα, ξυλόγλυπτα, ιστορικά κειμήλια και αντικείμενα ιστορικής σημασίας, βυζαντινών, μεταβυζαντινών και μεσαιωνικών χρόνων.

2) Την παρουσίαση των ευρημάτων στα μουσεία για την ανάδειξη και προβολή αυτών.

3) Την αναζήτηση, συγκέντρωση, ταξινόμηση και επεξεργασία κάθε φύσεως στοιχείων που έχουν σχέση με θέματα συντήρησης εικόνων, ιστορικών κειμηλίων και έργων τέχνης.

4) Την αναζήτηση και εφαρμογή νέων μεθόδων και υλικών για την αποτελεσματικότερη συντήρηση εικόνων, ιστορικών κειμηλίων και έργων τέχνης.

Δ) ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Περιλαμβάνει:

α) Την παραλαβή, πρωτοκόλληση και διεκπεραίωση αλληλογραφίας της υπηρεσίας.

β) Την τήρηση του αρχείου αυτής.

γ) Την σύνταξη μισθοδοτικών καταστάσεων.

δ) Την εκκαθάριση των οδοιπορικών και πάσης φύσεως αποζημιώσεως του προσωπικού της υπηρεσίας.

ε) Την κίνηση των οχημάτων αυτής.

στ) Την διαχείριση του υλικού της.

ζ) Τη διαχείριση της πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεώς της.

η) Τη σύνταξη του προϋπολογισμού της.

θ) Την μέριμνα για την καταβολή των λειτουργικών δαπανών αυτής στους δικαιούχους (φωτισμός, ύδρευση, τηλεπικοινωνίες, καύσιμα, θέρμανση, επισκευή και συντήρηση οχημάτων, μηχανημάτων κ.λ.π.).

ι) Την χορήγηση κανονικών και αναρρωτικών αδειών στο προσωπικό της υπηρεσίας.

ια) Την διενέργεια πλειοδοτικών και μειοδοτικών διαγωνισμών.

ιβ) Την πρόσληψη εποχιακού ή έκτακτου προσωπικού κατόπιν εγκρίσεως του ΥΠΠΟ.

Ε) ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧ/ΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Περιλαμβάνει :

Το φυλακτικό προσωπικό, που είναι αρμόδιο για :

- 1) Την φύλαξη και την ασφάλεια των ευρημάτων που ευρίσκονται μέσα στα μουσεία.
- 2) Την φύλαξη και την ασφάλεια όλων των αρχαιολογικών χώρων ευθύνης της υπηρεσίας.
- 3) Τον έλεγχο λαθρανασκαφών και αρχαιοκαπηλίας.
- 4) Τον ευπρεπισμό και ασφάλεια χώρων με αρχαιολογική και ιστορική σημασία.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Α) Αρχείο Μνημείων

- Η Εφορεία έχει συντάξει πέντε (5) διαφορετικούς καταλόγους - έναν για κάθε νομό- και αντίστοιχες καρτέλλες στις οποίες περιλαμβάνονται:

- Όλα τα μνημεία και αρχ/κοί χώροι (όπως π.χ. Κάστρα, Εκκλησίες, μοναστήρια κ.ά.) που βρίσκονται στην περιοχή ευθύνης της Εφορείας και είναι μνημεία της αρμοδιότητά της.

Στους καταλόγους και στις καρτέλλες αναγράφονται όσα στοιχεία είναι γνωστά για τα μνημεία και τους χώρους αυτούς όπως π.χ. α) περιγραφή, β) χρονολόγηση, γ) θέση, δ) είδος μνημείου, ε) Νομός - Δήμος - Κοινότητα κ.λ.π.

Β) Αρχείο Σχεδίων

Το αρχείο σχεδίων περιλαμβάνει:

- α) Σχέδια ανασκαφών

β) Σχέδια μνημείων (υπάρχουσα κατάσταση και προτεινόμενες επεμβάσεις).

- Στα σχέδια αυτά περιλαμβάνονται:

- 1) Κατόψεις
- 2) Τοπογραφικά
- 3) Τομές
- 4) Όψεις
- 5) Αποτυπώσεις (Λεπτομέρειες στοιχείων)

- Τα σχέδια καταχωρούνται με αριθμό αρχείου ως εξής:

- 1) Αύξων αριθμός αρχείου
- 2) Αριθμός σχεδίου
- 3) Ημερομηνία σχεδίασης
- 4) Θέμα σχεδίου (κάτοψη ή όψη κ.λ.π.)
- 5) Θέση μνημείου (περιοχή)
- 6) Μνημείο
- 7) Ονομ/μο σχεδιαστού

Γ) Φωτογραφικό Αρχείο

- Το φωτογραφικό αρχείο περιέχει τα εξής στοιχεία:

- α) Αρνητικά και φωτογραφίες (έγχρωμες και ασπρόμαυρες), ανασκαφών απ'όλες τις περιοχές ευθύνης της Εφορείας.
- β) Αρνητικά και φωτογραφίες όλων των μνημείων και αρχ/κών χώρων περιοχής ελέγχου της εφορείας που είναι κηρυγμένα ως διατηρητέα, καθώς και η λεπτομερής φωτογραφική τεκμηρίωση των εργασιών στα μνημεία.
- γ) Διαφάνειες και σλάιτς των μνημείων αρχ/κών χώρων.

- Στο φωτογραφικό αρχείο καταγράφονται τα αρνητικά, οι φωτογραφίες, οι διαφάνειες, τα σλάιτς αριθμητικά, κατ'αύξοντα αριθμό στον σχετικό κατάλογο όπου σημειώνονται τα εξής στοιχεία:

- 1) Περιγραφή θέματος
- 2) Είδος Μνημείων
- 3) Νομός - Δήμος - Κοινότητα
- 4) Έτος
- 5) Ημερομηνία λήψης
- 6) Παρατηρήσεις.

Δ) Βιβλιοθήκη

- Η βιβλιοθήκη της Εφορείας περιλαμβάνει περίπου 2.900 τόμους που αναφέρονται κύρια σε βιβλία με αρχαιολογικό και ιστορικό περιεχόμενο.

- Η ταξινόμησή τους έχει γίνει κατά περιεχόμενο ως εξής:

- 1) Αρχιτεκτονική
- 2) Γλυπτική
- 3) Ζωγραφική Ελληνική - Νεοελληνική Ζωγραφική
- 4) Ζωγραφική Ξένη
- 5) Βυζαντινή Ελληνική τέχνη
- 6) Βυζαντινή Ιταλική τέχνη
- 7) Ισλαμική Τέχνη
- 8) Δυτική Τέχνη
- 9) Εικόνες
- 10) Εικονογραφία
- 11) Κεραμική - Γυαλί - Ύφασμα
- 12) Μικροτεχνία
- 13) Μνημειακή τοπογραφία
- 14) Λειτουργικά κείμενα
- 15) Επιγραφική
- 16) Σφραγίδες-Νομίσματα
- 17) Συντήρηση - Τεχνική ανασκαφών
- 18) Χειρόγραφα

19) Λεξικά

20) Ελληνική Νομοθεσία

- Τα βιβλία καταχωρούνται σε ειδικό κατάλογο όπου αναφέρονται τα εξής στοιχεία:

α) Αύξων αριθμός

β) Συγγραφέας

γ) Τίτλος

δ) Ημερομηνία εισαγωγής

ε) Τρόπος απόκτησης (αγορά ή δωρεά)

- Τέλος ο κατάλογος των βιβλίων οργανώθηκε σε σχετικό πρόγραμμα του ηλεκτρονικού υπολογιστή της Εφορείας για την ευκολότερη αναζήτηση των βιβλίων.

3) 2η Ε.Ν.Μ.

Α) ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Περιλαμβάνει:

1) Εκπόνηση μελετών αποκατάστασης διατηρητέων μνημείων (αρχιτεκτονική, στατική, οικονομική, επιστημονική).

2) Εφαρμογή των μελετών με αυτεπιστασία.

(έλεγχος προόδου των εργασιών, έλεγχος-εποπτεία των εφαρμοζόμενων μελετών).

3) Εισηγήσεις για χαρακτηρισμό ως διατηρητέων κτιρίων, προς το Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων (Κ.Σ.Ν.Μ.) του ΥΠΠΟ.

4) Συμμετοχή σε διάφορες επιτροπές (ως τακτικό μέλος ο προϊστάμενος της υπηρεσίας και ως αναπληρωτής του ένας αρχιτέκτονας).

π.χ. Τοπικό Συμβούλιο Ν.Δ. Ελλάδος, Α. Πελοποννήσου, Συμβούλιο Χωροταξίας Οικισμού και περιβάλλοντος (Σ.Χ.Ο.Π.), Δευτεροβάθμια Αρχιτεκτονική Επιτροπή του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.

Β) ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Περιλαμβάνει:

α) Τις τεχνικές υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για:

- 1) Τη χρησιμοποίηση φωτογραμμετρικής μεθόδου αποτύπωσης μνημείων.
- 2) Την αρχιτεκτονική, στατική, επιστημονική και οικονομική μελέτη συντηρήσεως, επεκτάσεως, διαρρυθμίσεως ή επισκευής διατηρητέων μνημείων και πολιτιστικών κτιρίων.
- 3) Την εφαρμογή των μελετών για αυτεπιστασία.

β) Το εργατοτεχνικό προσωπικό που είναι αρμόδιο για:

Τις εργασίες επισκευής, αποκατάστασης, συντήρησης των διατηρητέων μνημείων και πολιτιστικών κτιρίων, με την επίβλεψη και τις εντολές των αρχιτεκτόνων της υπηρεσίας.

Γ) ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Περιλαμβάνει:

Το εργαστήριο συντήρησης τοιχογραφιών και οροφोगραφιών.

Σκοπός του είναι: η προστασία, στερέωση, καθαρισμός, αποκατάσταση, διατήρηση και αισθητική παρουσίαση των έργων τέχνης που υπάρχουν σε διατηρητέα μνημεία και πολιτιστικά κτίρια.

Δ) ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Περιλαμβάνει:

- 1) Την παραλαβή, πρωτοκόλληση και διεκπεραίωση της αλληλογραφίας της υπηρεσίας.
- 2) Την τήρηση του αρχείου αυτής.
- 3) Τη σύνταξη μισθοδοτικών καταστάσεων
- 4) Την εκκαθάριση των οδοιπορικών καιπάσης φύσεως αποζημιώσεως του προσωπικού της υπηρεσίας.
- 5) Τη διαχείριση του υλικού αυτής.
- 6) Τη σύνταξη του προϋπολογισμού αυτής.
- 7) Τη διαχείριση της πάσης φύσεως χρηματοδότησής της.
- 8) Τη μέριμνα για την καταβολή των λειτουργικών δαπανών αυτής στους δικαιούχους (όπως π.χ. φωτισμός, ύδρευση, τηλεπικοινωνίες, θέρμανση κλπ.).
- 9) Τη χορήγηση κανονικών και αναρρωτικών αδειών στο προσωπικό της υπηρεσίας.
- 10) Τη διενέργεια πλειοδοτικών και μειοδοτικών διαγωνισμών.
- 11) Την πρόσληψη εποχιακού ή έκτακτου προσωπικού κατόπιν εγκρίσεως του ΥΠΠΟ κ.λ.π.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Α) Αρχείο Μνημείων

Η αρχειοθέτηση των μνημείων έχει γίνει μέσω Η/Υ, όπου έχουν καταγραφεί όλα τα μνημεία που ανήκουν στην περιοχή ελέγχου της Εφορείας, με αναλυτικά στοιχεία όπως: Νομός - Επαρχία - Κοινότητα, φωτογραφίες μνημείων, τοπογραφικά, αρχιτεκτονικές, στατικές μελέτες (κ.λ.π.)

Β) Αρχείο Σχεδίων

Το αρχείο σχεδίων περιλαμβάνει την αρχειοθέτηση όλων των μελετών (αρχιτεκτονική, Στατική, οικονομική και επιστημονική)

που έχουν εκπονηθεί για την αποκατάσταση των διατηρητέων μνημείων και κτιρίων.

Γ) Φωτογραφικό Αρχείο

- Το φωτογραφικό αρχείο περιέχει τα εξής στοιχεία:

α) Αρνητικά και φωτογραφίες (έγχρωμες) όλων των κτιρίων που έχουν κριθεί διατηρητέα (ως έργα τέχνης ή ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία), από το 1830 και μετά, που ανήκουν στην περιοχή ευθύνης της Εφορείας.

β) Κόντακτ και σλάιτς όλων των διατηρητέων κτιρίων.

- Στο φωτογραφικό αρχείο καταχωρούνται οι φωτογραφίες σε καρτέλλες όπου περιέχουν τα παρακάτω στοιχεία:

- 1) ονοματ/μο ιδιοκτήτη
- 2) πόλη
- 3) Νομός
- 4) Δ/νση κτιρίου
- 5) Θέμα: (αν είναι χαρακτηρισμένο ή όχι το συγκεκριμένο κτίριο)
- 6) Έτος

- Στις φωτογραφίες έχει αποτυπωθεί εκτός από την όψη του κτιρίου και το εσωτερικό του, κυρίως δε οι οροφωγραφίες και τοιχογραφίες που μπορεί να υπάρχουν.

- Η κάθε καρτέλλα τοποθετείται σε ξεχωριστό φάκελλο που υπάρχει για κάθε νομό.

- Τα κόντακτ και τα αρνητικά των φωτογραφιών καταχωρούνται σε ειδικά άλμπουμ.

Δ) Βιβλιοθήκη

Η βιβλιοθήκη της Εφορείας περιέχει περίπου 700 τόμους που αναφέρονται σε επιστημονικά περιοδικά, βιβλία, συγγράμματα, μελέτες κ.ά.

Η ταξινόμησή τους έχει γίνει κατά περιεχόμενο και κατηγορία ως εξής:

α) Αρχαιολογία:

- 1) Κλασσική Αρχαιολογία
- 2) Βυζαντινή Αρχαιολογία
- 3) Ξένη Αρχαιολογία

β) Γεωγραφία

γ) Ελληνική Γλώσσα

δ) Ιστορία

- 1) Ελληνική ιστορία
- 2) Λαογραφία

ε) Καλές Τέχνες

στ) Αρχιτεκτονική

- 1) Ελληνική Αρχιτεκτονική
- 2) Ξένη Αρχιτεκτονική

ζ) 1) Τεχνικά θέματα

- 2) Αναστήλωση

η) 1) Διοικητικά

- 2) Οικονομικά
- 3) Στατιστικά

ι) Ελληνική Νομοθεσία

- Το κάθε βιβλίο που εισέρχεται στην Εφορεία καταχωρείται στο βιβλίο εισαγωγής της βιβλιοθήκης με τα εξής στοιχεία:

- 1) αύξων αριθμός
- 2) Ημερομηνία εισαγωγής
- 3) Συγγραφέας
- 4) Τίτλος
- 5) Τόπος και χρόνος έκδοσής του
- 6) Τρόπος απόκτησης (αγορά ή δωρεά)
- 7) Κατηγορία στην οποία ανήκει

- Για κάθε βιβλίο γίνεται μια καρτέλλα με τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν όπου τοποθετείται σε ειδικές θήκες κατά θέμα, τίτλο βιβλίου, και κατά συγγραφέα.

Τοιχογραφία " Η γέννηση",
14ος αιώνας

Βυζαντινή εικόνα
" Ο Ευαγγελισμός
της Θεοτόκου", 14ος αιώνα.

Πάνω : " Οροφογραφία",οικία Παλαιωάννου (πλ. Παντοκράτορος 46,Πάτρα)

Κάτω : Λεπτομέρεια " Οροφογραφίας"

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΟΡΕΙΩΝ

1) Κρατικός Προϋπολογισμός

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ο προγραμματισμός της οικονομικής διαχείρισης του δημοσίου για το επόμενο έτος, και χωρίζεται στον τακτικό και στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων (Π.Δ.Ε.). Το κράτος συμμετέχει για την εκτέλεση των έργων του, με το πρόγραμμα των κρατικών Επενδύσεων το οποίο χρηματοδοτείται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού δημοσίων Επενδύσεων.

Βασικό στοιχείο για την κατάρτιση του ετήσιου κρατικού προγράμματος δημοσίων επενδύσεων είναι η κατάρτιση από τα υπουργεία του προγραμματισμού των έργων τους και του προϋπολογισμού των αντίστοιχων δαπανών. Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 941/77 "περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ" η κατάρτιση και εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού δημοσίων Επενδύσεων, η παρακολούθηση των πιστώσεων, η ανάληψη, μεταφορά, εκκαθάριση δαπανών, αποδοχών, προμήθειες και η τήρηση των κατά τον νόμον λογιστικών βιβλίων υπάγονται στη Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων του ΥΠΠΕ.

Επίσης η συγκέντρωση, η επεξεργασία ανάλυσης και αξιολόγησης των αναγκαίων στοιχείων για την κατάρτιση και εκτέλεση ετησίων προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων, λεπτομερών προγραμμάτων αναπτύξεως σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο υπάγονται στη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Μελετών του ΥΠΠΕ.

Συγκεκριμένα το πρόγραμμα που στηρίζεται στις περιφερειακές υπηρεσίες (αρχ/κές Εφορείες) καταρτίζεται αφού λαμβάνεται υπόψη εκτός των άλλων τα απολογιστικά στοιχεία των έργων και μελετών που έχουν εκτελεσθεί, τα έργα και μελέτες που πρέπει να συνεχισθούν στο επόμενο έτος, τα νέα έργα και μελέτες που πρέπει να αρχίσουν, οι οικονομικές δυνατότητες και το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό.

Προϋπολογισμός και χρηματοδότηση έργων

Αρχαιολογικών Εφορειών

Για την προμήθεια και υλοποίηση των έργων ακολουθούνται οι διατάξεις που διέπονται από το Δίκαιο των προμηθειών.

Τα νομοθετήματα με τα οποία θεμελιώθηκε σε σοβαρή και επιμελημένη βάση το Δίκαιο των προμηθειών, έχουν μεγάλη σημασία διότι καλύπτουν έναν τομέα της δημόσιας διοίκησης που κατ'εξοχήν ενδιαφέρει το ίδιο το Κράτος και τις υπηρεσίες του οι οποίες έχουν επιφορτισθεί με τη διαδικασία πραγματοποίησης των προμηθειών. Η νομοθεσία που ισχύει από το έτος 1925 και που διέπει μέχρι και σήμερα τις προμήθειες του δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε σε ωρισμένες διατάξεις με μεταγενέστερα νομοθετήματα, ώστε να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής, και στις συνεχώς και ραγδαία εξελισσόμενες δημοσιονομικές και οικονομικές συνθήκες της χώρας.

Ειδικότερα οι προμήθειες του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.) και του Ταμείου Αρχαιολογικών πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.Α.), διέπονται απο τα παρακάτω νομοθετήματα:

α) Το Νομοθετικό Διάταγμα (Ν.Δ.) της 29.12.1925, "περί τρόπου ενεργείας προμηθειών υπο των πολιτικών Υπουργείων και Υπηρεσιών" και το εκτελεστικό του Διάταγμα της 26.2/2.3.1926 "Περί εκτελέσεως του Ν.Δ. της 29.12.1925".

β) Το Ν.Δ. 321/1969 "περί κώδικος Δημοσίου Λογιστικού".

γ) Το νόμο 1797/1988 "Περί προμηθειών του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων".

δ) Το προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) 173/1990 "Κανονισμός προμηθειών Δημοσίου".

ε) Το Π.Δ. 99/1992 "Μελέτη και εκτέλεση αρχαιολογικών εν γένει έργων".

Για την προμήθεια και εκτέλεση διαφόρων αρχαιολογικών έργων και την εκπόνηση μελετών, η χρηματοδότηση γίνεται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων πενδύσεων, των πιστώσεων του ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.Α.), των πιστώσεων ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟ-ΠΟ (άρθρο 13 του Ν.1948/91), και προγραμματικών συμβάσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι επιχορηγήσεις διαφόρων έργων σε κοινότητες γίνονται απο τις πιστώσεις του Κρατικού προϋπολογισμού των Νομαρχιών. Οι δαπάνες του προσωπικού των αρχαιολογικών Εφορειών μόνιμων υπαλλήλων και αορίστου χρόνου, οι μετακινήσεις αυτών όπως και λοιπές άλλες λειτουργίες καλύπτονται απο τον τακτικό προϋπολογισμό.

Τα διάφορα είδη πιστώσεων προκειμένου να εγκριθούν απαιτείται να υποβάλλονται στις αρμόδιες διευθύνσεις του ΥΠ.ΠΟ. ετήσιοι και κατά συγκεκριμένο έργο προγραμματισμοί-προϋπολογισμοί τη σύνταξη των οποίων επιμελούνται ο προϊστάμενος της εφορείας με τους καθ'ύλην ή κατ'έργο αρμοδίους αρχαιολόγους και τεχνικούς κάθε εφορείας.

Για την εκταμίευση των παραπάνω διαφόρων πιστώσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Δημόσιου Λογιστικού, όπως τροποποιήθηκε από το Ν.1797/1988 (ΦΕΚ 164/Α/4.8.1988) "Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων" και τον κανονισμό προμηθειών Δημοσίου Π.Δ. 173/1990 (ΦΕΚ 62/Α/10.4.1990).

Νομοθετικό πλαίσιο δράσης Αρχαιολογικών Εφορειών στο λογιστικό τομέα

Η ιδιαιτερότης των αρχαιολογικών έργων επέβαλε τη σύνταξη και καθιέρωση ενός πιο ευέλικτου συστήματος βάσει του Π.Δ. 99/1992 (ΦΕΚ 46/Α/24.3.1992) που διευκολύνει αρκετά την εκτέλεσή τους, και υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω βελτίωση του λογιστικού που αναφέρεται για τα έργα των αρχαιολογικών εφορειών. Σύμφωνα με το Ν.1797/1988, το Π.Δ. 173/1990, και σε συνδιασμό με το Π.Δ. 99/1992 υπάγονται στις διατάξεις η μελέτη και η εκτέλεση των αρχαιολογικών εν γένει έργων (ανασκαφές, αναστηλώσεις, στερεώσεις, συντηρήσεις αρχαίων και μνημείων, διαμορφώσεις αρχαιολογικών χώρων, μουσειακές εργασίες εν γένει, επισκευές, μετασκευές).

Συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 6 του Π.Δ. 99/1992, η χρηματοδότηση των αρχαιολογικών μελετών και έργων γίνονται από τις παραπάνω πιστώσεις που αναφέραμε και υλοποιούν τις παρακάτω δραστηριότητες.

- α) την εκπόνηση των μελετών.
- β) τις αναγκαίες ερευνητικές εργασίες, καθώς και τις εργασίες και υλικά τεκμηρίωσης.
- γ) την εκτέλεση και συντήρηση των αρχικών έργων.
- δ) την καταβολή αποζημίωσης για την προσωρινή στέρηση της χρήσης, καθώς και για τις ζημίες που προκαλούνται για την εκτέλεση των έργων.
- ε) τα ασφάλιστρα των ιδίων των έργων και των επιβλεπόντων και των εργαζομένων σ'αυτά.
- στ) την προμήθεια μέσων και των αναγκαίων μηχανημάτων, εργαλείων, οργάνων, συσκευών, ειδικών συγγραμμάτων, χαρτών και υλικών πάσης φύσεως.
- ζ) την καταβολή αμοιβών, αποδοχών ή αποζημιώσεων στο προσωπικό πάσης φύσεως που προσλαμβάνεται πρόσκαιρα για την εκτέλεση επίβλεψη, συντήρηση, και φύλαξη των έργων και των εργοταξίων.
- η) τη μίσθωση των αναγκαιούντων ακινήτων και μέσων.
- θ) αμοιβές παροχής υπηρεσιών.
- ι) την εκτέλεση επι μέρους εργασιών απο τρίτους με υλικά ή χωρίς υλικά.
- ια) την επιστημονική δημοσίευση των εργασιών μετά την ολοκλήρωσή τους και κάθε άλλη δαπάνη σχετική με την μελέτη, τεκμηρίωση, εκτέλεση και εν χρόνω παρακολούθηση των αρχαιολογικών έργων.

Η διαχείριση των επιχορηγήσεων του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.Α.) προς τις περιφερειακές και ειδικές περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ. πραγματοποιείται απο αυτές απ'ευθείας και σύμφωνα με τους κανόνες περί λογιστικής διαχειρίσεως που διέπουν τη λειτουργία τους.

Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού καθορίζεται η ροή χρηματοδότησης μελετών και έργων, που χρηματοδοτούνται απο τα προβλεπόμενα στη διάταξη του άρθρου 13 του Ν.1948/91 έσοδα, σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός τους υπερβαίνει την αρχική χρηματοδότηση. Η απόφαση αυτή αποτελεί προϋπόθεση για τη δημοπράτηση του έργου.

Επίσης το Π.Δ. 99/1992 προβλέπει τον τρόπο εκτέλεσης των αρχαιολογικών έργων, την εκτέλεση αρχ/κών έργων απο εργοληπτικές επιχειρήσεις, την εκτέλεση αρχ/κών έργων και εργασιών με αυτεπιστασία και απολογιστικά, την πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση ορισμένου χρόνου (Εποχιακού ή πρόσκαιρου ωρομίσθιου προσωπικού), την εκτέλεση εργασιών απο τρίτους.

Συγκεκριμένα κατά την εκτέλεση αρχ/κού έργου με αυτεπιστασία τηρείται με ευθύνη της υπηρεσίας ημερολόγιο, στο οποίο καταγράφονται καθημερινώς το απασχολούμενο κατά ειδικότητα προσωπικό, τα μηχανήματα ή άλλα μέσα, τα προμηθευόμενα υλικά, οι εκτελούμενες εργασίες, περιγραφικά και κατά θέση του έργου και κάθε άλλο στοιχείο που είναι αναγκαίο για την τεκμηρίωση.

Στις εργασίες ανασκαφών, αναστήλωσης και συντήρησης εκ παραλλήλου και αναλυτικό επιστημονικό ημερολόγιο με ευθύνη του επιβλέποντος που κατατίθεται στο αρχείο της υπηρεσίας, μετά την περάτωση του έργου. Η υπηρεσία που εκτελεί το έργο υποβάλλει στην προϊσταμένη αρχή (αρμόδια διεύθυνση του ΥΠ.ΠΟ.), κάθε τρίμηνο, συνοπτική έκθεση για την πορεία του έργου.

Μετά την περάτωση του έργου η αυτοτελούς τμήματός του, συντάσσεται απο τους επιβλέποντες (υπάλληλοι ειδικοτήτων εν λόγους με το είδος του εκτελουμένου έργου οριζόμενοι απο την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ.), συγκεντρωτική έκθεση

απολογισμού, του έργου και υποβάλλεται υποχρεωτικά εντός τριμήνου στην υπηρεσία που εκτελεί το έργο και στην προϊσταμένη αρχή.

Η προϊσταμένη αρχή μπορεί κατά την κρίση της να ορίσει επιτροπή ποιοτικής παραλαβής του έργου αποτελούμενη από τρία τουλάχιστον μέλη με ειδικότητες ανάλογες προς τη φύση των εργασιών. Το πρακτικό της επιτροπής κατακυρώνεται από την προϊσταμένη αρχή. Μετά την παρέλευση 15μήνου από την υποβολή της έκθεσης απολογισμού, εφόσον δεν έχει ενεργοποιηθεί η διαδικασία παραλαβής, το έργο θεωρείται αυτοδικαίως παραληφθέν.

Η απόδοση των δαπανών για τα πραγματοποιούμενα αρχ/κά έργα γίνεται με την υποβολή των νομίμων παραστατικών στοιχείων (τιμολόγια, δελτία παροχής υπηρεσιών κ.λ.π.) και δικαιολογητικών (αποφάσεις πρόσληψης κλπ).

Σύμφωνα δε με το άρθρο 12 παρ. 1 του Π.Δ. 99/1992, η προμήθεια των υλικών, εργαλείων, κ.λ.π. που είναι αναγκαία για τα έργα που εκτελούνται ή τις μελέτες που εκπονούνται, ενεργείται από τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας του ΥΠΠΟ, που εκτελεί τα έργα χωρίς να απαιτείται γι'αυτό έγκριση ή εξουσιοδότηση των υπηρεσιών άλλων υπουργείων.

Επίσης σύμφωνα με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου, οι συμβάσεις προμήθειας ή ανάθεσης εκτέλεσης εργασίας υπογράφονται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας υπηρεσίας που εκτελεί το έργο ή το νόμιμο αναπληρωτή του ή άλλο υπάλληλο εξουσιοδοτημένο από τον Προϊστάμενο.

"Οροφογραφία" οικίας Στεργιάκη, Γκότση και Ρήγα Φεραίου, Πάτρα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΑΔΥΝΑΜΙΩΝ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Είναι κοινή διαπίστωση ότι οι Εφορείες αρχαιοτήτων και γενικότερα η αρχαιολογική υπηρεσία, αντιμετωπίζουν σήμερα πολλά και κρίσιμα προβλήματα που έχουν άμεσα σοβαρότατες επιπτώσεις τόσο στην ομαλή της λειτουργία, όσο και στο υπεύθυνο έργο της, ενώ παράλληλα ο έντονος προβληματισμός γύρω από τις προοπτικές και τους στόχους της στη σημερινή κοινωνία επιβάλλει υπεύθυνες απαντήσεις και τοποθετήσεις.

Το πολύπλευρο έργο των αρχαιολογικών Εφορειών της Πάτρας όπως και για κάθε αρχαιολογική υπηρεσία στην υπόλοιπη Ελλάδα, που είναι η προληπτική και δυναμική προστασία και προβολή των αρχαίων, η ανασκαφή, μελέτη, έρευνα και δημοσίευσή τους, η οργάνωση μουσείων και εκθέσεων με επιστημονικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα, η εκπαίδευση, εκλαΐκευση και ενημέρωση του λαού στο σύνολό του, προϋποθέτει τη σωστή οργάνωση, υποδομή και λειτουργία των.

Η πολιτιστική μας παράδοση και κληρονομιά έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στη μακραίωνη ιστορία του Ελληνισμού, ενώ σήμερα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην πολιτιστική πορεία του λαού μας. Απο την μέχρι τώρα λειτουργία της αρχαιολογικής υπηρεσίας που απο τη σύστασή της το 1833 λειτούργησε ως μία ενιαία υπηρεσία, το βασικό κυτταρό της οι εφορείες αρχαιοτήτων αποτελούν καταξιωμένες και δοκιμασμένες αποκεντρωμένες περιφερειακές μονάδες μέσα απο τις οποίες έχει επιτελεσθεί και επιτελείται ένα τεράστιο αρχαιολογικό έργο, παρά τις σοβαρότατες ελλείψεις που παρουσιάζουν σε προσωπικό, τις παραλείψεις και τις τυχόν αρνητικές διαπιστώσεις.

Το πρόβλημα εντοπίζεται πρωταρχικά στη στελέχωση, αναδιοργάνωση, εκσυγχρονισμό και εκδημοκρατισμό των εφορειών και της αρχαιολογικής υπηρεσίας γενικότερα, πέρα από τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας και την οικονομική ενίσχυση.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών θα πρέπει να υπάρξει κατ'αρχάς ένα ουσιαστικός εκσυγχρονισμός και εκδημοκρατισμός της δημόσιας διοίκησης, που θα μπορέσει να προωθήσει και στον τομέα του πολιτισμού μία πολιτιστική πολιτική ανάπτυξης και αναβάθμισης του λαού μέσα από τη γνώση της ιστορίας του, και ικανή να δώσει ουσιαστικές απαντήσεις στα σημερινά προβλήματα.

Η αρχαιολογική υπηρεσία δεν είναι μόνον απλός κλάδος της δημόσιας διοίκησης αλλά και ένας μηχανισμός που παράγει ο ίδιος έργο (π.χ. ανασκαφές, αναστηλώσεις μνημείων, δημιουργία και λειτουργία μουσείων κ.λ.π.).

Η παραγωγική αυτή όμως δραστηριότητα όπως επίσης η οργάνωση και διοίκηση αυτής, παρακωλύεται σημαντικά από ποικίλα εμπόδια που οφείλονται κυρίως στο γραφειοκρατικό, συντηρητικό και αντιπαραγωγικό χαρακτήρα της δημόσιας διοίκησης η οποία επιβραδύνει αντί να επικουρεί το έργο της αρχαιολογικής υπηρεσίας.

Παρά τις κοσμογονικές μεταβολές που συντελέστηκαν μεταπολεμικά οι Ελληνικοί διοικητικοί Θεσμοί παραμένουν οι ίδιοι με τους διοικητικούς θεσμούς του 1833, όπου και περίοδος σύστασης αυτής (δηλ. της Αρχικής Υπηρεσίας). Αλλαγές βέβαια έγιναν, όχι όμως ριζικές με την έννοια της "στροφής", της αλλαγής κατευθύνσεως του πλήρους αναπροσανατολισμού στη νέα πραγματικότητα του 20ου αιώνα, και με προοπτική τις επιτακτικότερες ανάγκες που θα προβάλλει ο 21ος αιώνας.

Τα τελευταία χρόνια τα προβλήματα της Ελληνικής δημόσιας διοίκησης βρίσκονται στο επίκεντρο του δημοσίου ενδιαφέροντος.

Ιδιαίτερη σημασία έχουν οι αναζητήσεις γύρω από τον πολιτικό ρόλο, τη λειτουργική θέση και την οργάνωση της δημόσιας διοίκησης στο σύγχρονο Ελληνικό κράτος. Το κράτος τόσο με τη μορφή του φιλελεύθερου κράτους του ανταγωνιστικού καπιταλισμού όσο και με τη μορφή του παρεμβατικού κράτους του μονοπωλιακού καπιταλισμού, διαμορφώνεται με βάση την αντίληψη ότι ο κρατικός μηχανισμός μπορεί να ρυθμίζει ή και να καθορίζει τις μορφές και τις διαδικασίες οργάνωσης και λειτουργίας της κοινωνίας.

Έτσι το αστικό κράτος δομείται και λειτουργεί ως επικυρίαρχος της κοινωνίας μέσα από την επιβολή ενός πλέγματος Θεσμικών ρυθμίσεων που ανάγουν τη δημόσια διοίκηση όχι μόνο σε οργανωτικό σχήμα λειτουργίας της κρατικής εξουσίας αλλά και σε μηχανισμό μορφοποίησης της πολιτικής βούλησης του κράτους.

Από τις εμπειρίες του μεσοπολέμου και τις μεταπολεμικές εξελίξεις προκύπτει ότι η δημόσια διοίκηση ως οργανωτικό σχήμα λειτουργία της κρατικής εξουσίας δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις και ανάγκες των καιρών. Οι μεταβολές που συντελούνται στη δομή και λειτουργία του σύγχρονου κράτους έχουν επιπτώσεις και στη δημόσια διοίκηση. Αυτή η διαφοροποίηση της θέσης και του ρόλου της δημόσιας διοίκησης στο σύγχρονο κράτος και πιο συγκεκριμένα η ανάδειξή της σε κέντρο όχι μόνο εκτέλεσης αλλά και διαμόρφωσης των πολιτικών αποφάσεων εξηγεί γιατί οι διαδικασίες εκλογίκευσης και εκδημοκρατισμού του κράτους, εξαρτώνται άμεσα και καθοριστικά από τη φύση, τη δομή, την οργάνωση και τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης. Η δημόσια διοίκηση είναι όργανο εφαρμογής της πολιτικής που ασκεί η εκάστοτε πολιτική ηγεσία. Λειτουργεί κάτω από συγκεκριμένους πολιτικούς στόχους που καθορίζουν το επίπεδο ανάπτυξης ή συρρίκνωσης των διαφόρων δραστηριοτήτων της και συνεπώς τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Η μέχρι σήμερα πολιτική στο χώρο της δημόσιας διοίκησης καθορίστηκε και υλοποιήθηκε μέσα από μία συστηματική προσπάθεια ώστε να καλυφθούν οι στόχοι της κρατικής εξουσίας με γνωστές συνέπειες όπως, η ύπαρξη πολυνομίας-πολυαρχίας και ταυτόχρονα η ανυπαρξία θεσμικού πλαισίου που να καθορίζει τα διάφορα επίπεδα άσκησης του έργου σχεδιασμού, εφαρμογής, ελέγχου της δημόσιας διοίκησης. Αυτή οδηγεί σε "τυχαία" κατανομή αρμοδιοτήτων στις υπηρεσίες, με αντίστοιχη συγκέντρωση αρμοδιοτήτων και λήψης αποφάσεων στο "Κέντρο", και σε ασαφή διάκριση των επιπέδων άσκησης έργου (επιτελικό, περιφέρεια, νομός, δήμος).

Το αποτέλεσμα είναι η πολυδιάσπαση και επικάλυψη αρμοδιοτήτων ανάμεσα σε διάφορες υπηρεσίες ή και υπουργεία, η δυνατότητα δημιουργίας ανά πάσα στιγμή νέων υπηρεσιών, η έλλειψη συνεννόησης, συντονισμού και αρμονικής συνεργασίας, η διαφορετική αντιμετώπιση ιδίων θεμάτων από διάφορες υπηρεσίες, η γραφειοκρατία.

Η αναχρονιστική αντίληψη οργάνωσης της εργασίας στη δημόσια διοίκηση με την ελάχιστη ή καθόλου εισαγωγή της νέας τεχνολογίας-(πληροφορική), η καθυστέρηση στην αντιμετώπιση νέων προβλημάτων με σύγχρονες αντιλήψεις, η υποβάθμιση των τομέων έρευνας και προγραμματισμού, συντείνουν σε μία δομή αποτελεσματική και ακατάλληλη για τις στοιχειώδεις υποχρεώσεις της δημόσιας διοίκησης.

Η διοίκηση δεν είναι μόνο άτομα-υπάλληλοι. Είναι σύστημα δομών, θεσμών και οργάνων, όπου τα άτομα διαπλάθονται κατάλληλα και εντάσσονται σ'αυτό, ώστε να αποτελούν ένα σύνολο τον διοικητικό μηχανισμό. Είναι αυτό ακριβώς το σύστημα δομών, θεσμών και οργάνων που έχει κάνει κανόνα τηνπεριθωριοποίηση και

αποξένωση των υπαλλήλων από την ουσία που είναι η κοινωνική χρησιμότητα και αποτελεσματικότητα της εργασίας τους.

Για πολλά χρόνια καλλιεργείται έντεχνα στην κοινωνία η αντίληψη ότι για την κατάσταση στη δημόσια διοίκηση ευθύνονται αποκλειστικά οι δημόσιοι υπάλληλοι. Το φαινόμενο αυτό είναι υπαρκτό, δεν έχει όμως καθολική ισχύ. Διότι υπάρχουν υπηρεσίες που οι ρυθμοί εργασίας είναι εντονότατοι χωρίς όμως να επιφέρει π.χ. την αύξηση της αποδοτικότητας. Μερικά από τα αίτια που επέδρασαν στη διαμόρφωση ενός τέτοιου κλίματος είναι η μη αναγνώριση των πραγματικών ικανοτήτων και της προσφοράς του εκάστοτε υπαλλήλου, η ενασχόληση συχνά του υπαλλήλου με εργασία άσχετη με τα τυπικά προσόντα του, τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του, η παντελής αγνόηση του υπαλλήλου σε κάθε διαδικασία προγραμματισμού και λήψης αποφάσεων, η ελάχιστη ή καθόλου εκπαίδευση επιμόρφωση στο αντικείμενο εργασίας του με σκοπό την ευχερέστερη προσαρμογή των γνώσεών του στον τομέα απασχόλησής του κ.α. Όλοι αυτοί οι παράγοντες διαμορφώνουν μία συγκεκριμένη νοοτροπία στον υπάλληλο που οδηγείται σε μία μορφή παθητικότητας ή και αδιαφορίας.

Η δημόσια διοίκηση έπασχε ανέκαθεν και από μία άλλη αδυναμία την έλλειψη κατάρτισης, παρουσίας και εκτέλεσης του προϋπολογισμού και στην άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής.

Ο κρατικός προϋπολογισμός όπως αναφέραμε είναι ο προγραμματισμός της οικονομικής διαχείρισης του δημοσίου για το επόμενο έτος.

Η διαδικασία κατάρτισης εκτέλεσης του προϋπολογισμού παρουσιάζει σήμερα σοβαρά προβλήματα όπως π.χ. είναι βραχυχρόνιος προγραμματισμός (ετήσιος), δεν λαμβάνει υπόψη το μακροχρόνιο στοιχείο και δεν εξασφαλίζει την αναθεώρηση της βασικής δομής κάποιου προγράμματος αν χρειασθεί. Οι γενικές

αρχές της ειδικότητας των πιστώσεων, της ενότητας, της καθολικότητας και της αυτοτέλειας των χρήσεων που πρέπει να τηρούνται στην κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού παραβιάζονται συστηματικά. Συγκεκριμένα, είτε σκόπιμα είτε σαν αποτέλεσμα λάθους ή μη ορθολογικής εκτίμησης υποτιμώνται οι πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες.

Αυτό αναπόφευκτα οδηγεί, σε μεταφορές πιστώσεων και παραβίαση της αρχής της ειδικότητας των πιστώσεων.

Το Δημόσιο Λογιστικό είναι μεν απαγορευτικό για ανάληψη, υποχρεώσεων πέραν των προβλεπομένων πιστώσεων, προβλέπει όμως την τακτοποίηση τέτοιων υπερβάσεων και αυτό γίνεται συχνά.

Οι συνέπειες είναι είτε να αναλαμβάνονται υποχρεώσεις που δεν μπορεί να καλύψει ο τρέχων προϋπολογισμός, οπότε επιβαρύνονται οι επόμενες χρήσεις και παραβιάζεται η αρχή της αυτοτέλειας, είτε να αναλαμβάνονται υποχρεώσεις και να γίνονται πληρωμές, που όμως δεν εμφανίζονται στον απολογισμό, με αποτέλεσμα αυτός να μην απεικονίζει τις πραγματικές πληρωμές της χρήσης και να μην ελέγχονται αυτές.

Όλα αυτά τα προβλήματα που παρουσιάζονται σήμερα στη δημόσια διοίκηση μας προκαλούν ένα κρίσιμο ερώτημα που αναμένει απάντηση και εντοπίζεται στο εάν η δημόσια διοίκηση θα εξακολουθήσει να αναπαράγεται ως οργανωτικό σχήμα λειτουργίας της κρατικής εξουσίας στο πλαίσιο της αυταρχικής λογικής που χαρακτηρίζει την αρχική εμφάνιση και διαμόρφωσή της στο χώρο του αστικού κράτους ή θα μετασχηματιστεί σε τόπο σύγκλισης και συναίνεσης των επιδιώξεων του κράτους με τά συμφέροντα της κοινωνίας. Σ' αυτό το ερώτημα θα μπορούσε να απαντήσει ένα νέο δημιουργούμενο μοντέλο διοικητικής μεταρρύθμισης όπου δεν θα περιορίζεται σε απλές μεταβολές στο πλαίσιο του ισχύοντος

συστήματος διοικητικής οργάνωσης, αλλά θα επιχειρεί μία ευρύτερη ριζική αναδιάρθρωση των θεσμικών διαδικασιών διοίκησης, οργάνωσης, λειτουργίας και δημοκρατικού εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης.

Έχοντας λοιπόν υπόψιν την υφιστάμενη οργάνωση και διοίκηση των αρχαιολογικών εφορειών και την ανάγκη στη χώρα μας για μία ουσιαστική διοικητική μεταρρύθμιση εντοπίζουμε συνοπτικά τις παρακάτω αδυναμίες.

1. Ο μεγάλος αριθμός των μνημείων, τα όρια ευθύνης της κάθε αρχαιολογικής Εφορείας της Πάτρας απο τρείς (3) έως και έντεκα (11) νομούς, δυσκολεύουν το έργο τους στην αντιμετώπιση των αρχαιολογικών προβλημάτων.
2. Η μη κάλυψη των στοιχειωδών αναγκών των εφορειών απο την έλλειψη επιστημονικού και εργατοτεχνικού προσωπικού, καθώς επίσης και η παντελής έλλειψη πολλών αναγκαίων ειδικοτήτων, αποτελούν μία σοβαρή αντίφαση και αντινομία στην αρχαιολογική υπηρεσία και ένα μόνιμο εσωτερικό ανασταλτικό παράγοντα.
3. Η μη πρόβλεψη απο τον οργανισμό του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΠΠΟ) την ύπαρξη τμημάτων στις εφορείες, δυσκολεύει τον καταμερισμό του πολύπλευρου έργου της, και δεν συμβάλλει στην αποσαφήνιση των καθηκόντων των διαφόρων κλάδων εργαζομένων.
4. οι ελάχιστες πιστώσεις που δίδονται απο τον χαμηλό προϋπολογισμό του ΥΠ.ΠΟ., 0,45% του Κρατ.προϋπολ. για τον πολιτισμό για να αντιμετωπισθούν τόσο το επιστημονικό τους έργο όσο και τα διάφορα λειτουργικά έξοδα των εφορειών όπως π.χ. εξοπλισμός, υλικά, μετακινήσεις κ.α., δεν δίνουν τη δυνατότητα σ'αυτές για την άμεση και σωστή αντιμετώπιση των αναγκών τους.
5. Η υπερσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων και η συνεχιζόμενη πλήρης εξάρτηση απο την κεντρική Υπηρεσία (ΥΠ.ΠΟ.) ακόμη και μετά τη γέννηση των περιφερειών σε επίπεδο οικονομικό, επιτελικό και

επιστημονικό, αποτελεί μειονέκτημα αφ'ενός μεν για την ορθότερη λειτουργία των εφορειών αφ'ετέρου για την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας όπως π.χ. για τις εφορείες νεοτέρων μνημείων ή εξάρτηση είναι και νομοθετικά κατοχυρωμένη με το προεδρικό διάταγμα (Π.Δ. 733/80).

6. Η μη ορθολογική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με την ειδικότητά του και τις ικανότητές του, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα τόσο για την καλύτερη λειτουργία της κάθε εφορείας όσο και στην υπευθυνότητα άσκησης καθηκόντων των εργαζομένων.

7. Η έλλειψη εκπαιδευτικών-ενημερωτικών προγραμμάτων για το επιστημονικό, διοικητικό και εργατοτεχνικό προσωπικό των εφορειών.

8. Η μη σύγχρονη και ευέλικτη αρχαιολογική νομοθεσία (Κ.Ν 5351/1932 Περί Αρχαιοτήτων).

9. Το μη λειτουργικό Δημόσιο Λογιστικό σύστημα (δυσλειτουργία στις δαπάνες με οικονομική-λογιστική-γραφειοκρατική πολυπλοκότητα).

10. Η προκαλούμενη πολυδιάσπαση και επικάλυψη με τη μεταφορά μέρους αρμοδιοτήτων με τα διάφορα προεδρικά διατάγματα (Π.Δ.) σε Υπουργεία, περιφέρειες, Νομαρχίες κ.α., όπως π.χ. ο νόμος (Ν.161.84) περί ανακατανομής αρμοδιοτήτων ΥΠ.ΠΕ. και ΥΧΟΠ (ΥΠΕΧΩΔΕ σήμερα) δυσκολεύουν και δημιουργούν προβλήματα στο έργο των εφορειών αρχαιοτήτων.

11. α) Τα τοπικά συμβούλια μνημείων (Τ.Σ.Μ.) αποτελούν σήμερα γνωμοδοτικά όργανα βάσει του άρθρου 93 παρ. 6 του Π.Δ. 941/77. Αυτό σημαίνει ότι η κεντρική Διοίκηση δεν είναι υποχρεωμένη να λάβει υπ'όψη της ή να εφαρμόσει τη γνώμη του Τ.Σ.Μ. σύμφωνα δε με τα άρθρα 91 παρ. 4β και 92 παρ. 4β του ίδιου Π.Δ., δίνεται η δυνατότητα στον Υπουργό ή σε άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο να αναπέμψει στο κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (Κ.Α.Σ.) θέματα

για τα οποία ήδη γνωμοδότησε το Τ.Σ.Μ. ή να παραπέμψει στο Κ.Α.Σ., θέματα που ξεφεύγουν από τις αρμοδιότητες του Τ.Σ.Μ. ή είναι μείζονος σημασίας (άρθρα 91 παρ. 4γ, 92 παρ. 4γ, 93 παρ. 7 του Π.Δ. 941/77).

β) Τα Π.Δ. 16/1980 και Π.Δ. 733/80 αναφέρουν περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται γνωμοδότηση των Τ.Σ.Μ. πάντα με αποσπασματικό τρόπο χωρίς να καθορίζονται με ακρίβεια.

γ) Με την ίδρυση των Τ.Σ.Μ. δεν προβλέφθηκε και η αυτονομία των μονάδων αυτών ώστε να είναι κατάλληλα στελεχωμένες.

12. Η ελάχιστη ή καθόλου εισαγωγή της πληροφορικής και η υποβάθμιση των τομέων έρευνας και προγραμματισμού αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα τόσο στην οργάνωση, εργασία και στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας όσο και στην αξιοποίηση του επιστημονικού προσωπικού.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διανύουμε την τελευταία δεκαετία του 20ου αιώνα και δεν είναι δυνατόν με την αναχρονιστικότητα του δοσμένου προτύπου της δημόσιας διοίκησης να αντιμετωπισθούν με επιτυχία τα σημερινά και πολύ περισσότερο τα αυριανά προβλήματα.

Αυτή δε η αναχρονιστικότητα της δημόσιας διοίκησης οδηγεί στην αναζήτηση ενός νέου μοντέλου διοικητής μεταρρύθμισης απο το οποίο αναμένεται να δώσει ζωντάνια και αποτελεσματικότητα στην κρατική μηχανή, να αξιοποιήσει το ανθρώπινο δυναμικό και να δώσει την ικανοποίηση της δημιουργικής εργασίας σε κάθε υπάλληλο, προωθώντας έτσι πολύπλευρα το δημόσιο συμφέρον.

Η αναδιοργάνωση, ο εκσυγχρονισμός και εκδημοκρατισμός της δημόσιας διοίκησης στο σύνολό της, αποτελεί εθνική ανάγκη, που δεν αμφισβητείται πια απο κανέναν.

Αντίθετα μάλιστα τονίζεται από όλους πολιτικούς και δημοσιολόγους ότι η διοικητική μεταρρύθμιση όχι μόνον επιβάλλεται, αλλά πρέπει να είναι ριζική και ταχεία. Την επιβάλλει η δημοκρατική πραγματικότητα του 20ου αιώνα, που είναι τελείως διαφορετική απο εκείνη του παρελθόντος.

Σ'ένα κράτος δημοκρατικό η δημόσια διοίκηση έχει και πρόσθετο ρόλο. Πρέπει να έχει την ικανότητα να πραγματώνει τη δημοκρατία στην καθημερινή δράση του κράτους. Πρέπει να μετουσιώνει τη δημοκρατία απο έννοια πολιτική σε έννοια κοινωνική πολιτιστική και οικονομική. Έχει την ευθύνη της δημοκρατικής λειτουργίας του κράτους. Ο σημερινός πολίτης δεν αρκείται μόνον στην ιδέα της δημοκρατίας. Θέλει και να τη βλέπει . Να τη διαπιστώνει στην καθημερινή επαφή του με το κράτος . Η δημόσια διοίκηση πρέπει να επιβεβαιώνει συνεχώς στους πολίτες, με τη δράση της, την ύπαρξή της δημοκρατίας, να είναι κοινωνικά

αποτελεσματική, να λειτουργεί με διαφάνεια στις διαδικασίες, να υπόκειται σε παντός είδους έλεγχο. Γι'αυτό ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης αφορά πριν από όλα τη σχέση της με τον άνθρωπο, με την κοινωνία, παίρνει δηλαδή ουσιαστικό-δημοκρατικό περιεχόμενο. Οι στόχοι του είναι διαφανείς και υπόκεινται σε διαρκή έλεγχο από την κοινωνία.

Ο σαφής καθορισμός των πολιτικών στόχων που καλείται να υλοποιήσει η δημόσια διοίκηση, που πρέπει να συνδυάζονται και να εξυπηρετούν τις κοινωνικές ανάγκες του λαού, και την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας. Αυτό, εξειδικευόμενο σε κάθε υπηρεσία, παραπέμπει στην ανάγκη καταγραφής του αντικειμενικού σκοπού λειτουργίας της, του είδους και της κοινωνικής χρησιμότητας των δραστηριοτήτων της μέσα στο συνολικό πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης, καθώς και του ανθρώπινου δυναμικού που χρειάζεται για να ασκήσει το έργο της.

Προτείνεται δηλαδή μία επαναξιολόγηση του ρόλου της δομής και λειτουργίας κάθε υπηρεσίας που μπορεί να γίνει από την ίδια (στελέχη, εργαζόμενοι, συνδικαλιστικό κίνημα).

Για τις εφορείες αρχαιοτήτων και γενικότερα για την αρχαιολογική υπηρεσία η στιγμή αυτή είναι ευκαιρία να σημάνει την καινούργια εποχή. Με την ενεργητική συμμετοχή στελεχών, εργαζομένων, συνδικαλιστικό κίνημα, πρέπει να διαμορφωθεί ένα νέο οργανωτικό σχήμα χωρίς επικίνδυνες απλουστεύσεις και αφού εκτιμηθεί σωστά από την πλευρά της πολιτικής εξουσίας η ιδιαιτερότητα του έργου της έρευνας, προστασίας μελέτης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς που απαιτεί τη ριζική αναδιάρθρωση της λειτουργίας του φορέα της προστασίας με την εισαγωγή ενός καινούργιου οργανισμού υπουργείου.

Ένας σύγχρονος οργανισμός λειτουργίας του ΥΠ.ΠΟ., θα πρέπει να έχει βασικούς στόχους τη διοικητική αποκέντρωση δηλαδή

την ενίσχυση του θεσμού των αποκεντρωμένων περιφερειακών μονάδων με την αύξηση του αριθμού τους και του προσωπικού της, την αποκέντρωση περισσότερων αρμοδιοτήτων και πόρων από την κεντρική υπηρεσία στις περιφερειακές υπηρεσίες (εφορείες), την ορθολογική αξιοποίηση όλου του ανθρώπινου δυναμικού, όπως και την πραγματοποίηση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο του έργου το οποίο οφείλει να επιτελέσει το ΥΠ.ΠΟ δηλαδή της μέριμνας και της ευθύνης για την πολιτιστική κληρονομιά και την πολιτιστική δραστηριότητα στη χώρα μας.

Για την πραγμάτωση λοιπόν αυτών των στόχων που αποβλέπουν αφ'ενός μεν στη βελτίωση της διοίκησης και οργάνωσης των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ., αφ'ετέρου στον ουσιαστικό εκσυγχρονισμό και εκδημοκρατισμό της δημόσιας διοίκησης, όπου δεν θα επιβραδύνει αλλά θα επικουρεί το έργο των αρχαιολογικών εφορειών και γενικότερα της αρχαιολογικής υπηρεσίας και με τη δυνατότητα να οδηγηθούμε σε υπουργείο επιτελικό όργανο με καθαρά επιτελικές αρμοδιότητες και σε μετατροπή όλων των περιφερειακών τους μονάδων σε αυτοτελείς φορείς ως προς την οργάνωση, διοίκηση, οικονομική διαχείριση, προγραμματισμό και υλοποίηση του έργου των, προτείνουμε τα παρακάτω.

1. Πρέπει να γίνει αύξηση του αριθμού των εφορειών αρχαιοτήτων τόσο των νεότερων μνημείων όσο και των βυζαντινών αρχ/των, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα και με μεγαλύτερη υπευθυνότητα στο τόσο σημαντικό τους έργο. (Σήμερα υπάρχουν είκοσι πέντε (25) εφορείες κλασικών αρχ/των δεκατρείς (13) εφορείες βυζαντινών Αρχ/των και επτά (7) εφορείες νεοτέρων μνημείων.

2. Είναι ανάγκη η συμπλήρωση του προσωπικού της κάθε εφορείας επιστημονικού και εργατοτεχνικού, με την άμεση πρόσληψή τους σε μόνιμη βάση, καθώς και την μονιμοποίηση του εκτάκτου

προσωπικού που καλύπτουν τακτικές και πάγιες ανάγκες, ώστε να δημιουργηθεί μία σωστή υπηρεσία με ευρωπαϊκά πρότυπα και που να είναι σε θέση να προστατεύσει τα μνημεία άμεσα και αποτελεσματικά, καθώς επίσης η στελέχωση του προσωπικού με τις αναγκαίες ειδικότητες όπου π.χ. Αρχιτέκτονα-Μηχανικού, Χημικού-Μηχανικού, Μηχανολόγου Ηλεκτρολόγου, Γεωλόγου, γεωτεχνικού, Χημικού, Πολεοδόμου, επιγραφολόγου, οστεολόγου, βιολόγου, φυσικού, κ.α., θα εξασφαλίσει την διεπιστημονική συνεργασία στην κάθε Εφορεία.

3. Βασική απαίτηση εκσυγχρονισμού και εκδημοκρατισμού αποτελεί η εσωτερική αναδιοργάνωση της κάθε εφορείας σε τιμήματα (με υπεύθυνο τμήματος του ίδιου κλάδου) ώστε να ανταπεξέλθει πληρέστερα στο τεράστιο έργο προστασίας, μελέτης και ανάδειξης των μνημείων το οποίο έχει να επιτελέσει. Η θεσμοθέτηση των τμημάτων θα διευκολύνει αφ'ενός μεν στον καταμερισμό του πολύπλευρου έργου, αφ'ετέρου θα συμβάλλει και στην αποσαφήνιση των καθηκόντων διαφόρων κλάδων εργαζομένων, καθώς και στην άσκησή τους με μεγαλύτερη υπευθυνότητα από τους.

4. Να δοθούν μεγαλύτερες πιστώσεις ώστε να αντιμετωπίζονται άμεσα και σωστά το έργο της προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς καθώς και τα έξοδα λειτουργίας της κάθε εφορείας.

5. Οι αρμοδιότητες, δραστηριότητες του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.), θα πρέπει να αποκεντρωθούν ουσιαστικά και η κεντρική υπηρεσία να περιορισθεί σε επιτελικά καθήκοντα, ενώ ολόκληρος ο όγκος της εργασίας που αναφέρεται στις αρχαιότητες και τα μνημεία να μεταφερθεί στην περιφέρεια δηλαδή στις Εφορείες, ώστε να καταπολεμηθεί ουσιαστικά η γραφειοκρατία και να υπάρξει ταχύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

6. Την ορθολογική αξιοποίηση όλου του ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με την ειδικότητά του και τις ικανότητές του, ώστε να

γίνεται καλύτερα η διεκπαιρέωση του έργου της κάθε εφορείας και με μεγαλύτερη υπευθυνότητα η άκηση καθηκόντων απο τους εργαζομένους σ'αυτές. Η παροχή κινήτρων όπως βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη ανάλογα με το παρεχόμενο έργο, αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα εκσυγχρονισμού της διοίκησης και βελτίωσης της αποδοτικότητας του κάθε εργαζομένου.

7. Την καθιέρωση προγραμμάτων σπουδών εξειδίκευσης πάνω στους τομείς της προστασίας στις επι μέρους ειδικότητες, και προγράμματα επιμόρφωσης του υπηρετούντος προσωπικού λόγω της ειδικής φύσεως του αντικειμένου, το οποίο δεν καλύπτεται μέσα απο τα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών επιδιμίες, εκπαιδευτικές άδειες, σεμινάρια. Την εκπαίδευση-επιμόρφωση των διοικητικών υπαλλήλων σε θέματα σύγχρονης διοίκησης και οργάνωσης. Η επιμόρφωση των υπαλλήλων πρέπει να είναι συνεχής και ουσιαστική. Η υπηρεσία πρέπει να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των υπαλλήλων σε διαδικασίες εκπαίδευσης επιμόρφωσης υποχρεωτικές ή μη. Ως ενθάρρυνση εννοείται η ρύθμιση της παροχής αδειών για κάποιο σκοπό αλλά και ο έλεγχος της καλής χρήσης τους, η σύνδεση της επιμόρφωσης με βαθμολογικά ή και με μισθολογικά οφέλη, προφανώς δε και η εγγύηση της εφαρμογής απο τον υπάλληλο των αποκτηθεισών γνώσεων. το τελευταίο αυτό, που αποτελεί κίνητρο, αλλά και μέτρο ταυτόχρονα της απόδοσης της επιμόρφωσης ως επένδυσης είναι ιδιαίτερα ουσιώδες.

8. Την αναθεώρηση του αρχαιολογικού νόμου (Κ.Ν. 5351/32 περί αρχαιοτήτων), με τη δημιουργία μιάς σύγχρονης και ευέλικτης αρχαιολογικής νομοθεσίας που να διευκολύνει τόσο την επιστημονική έρευνα όσο και την έγκαιρη και αποτελεσματική επέμβαση της για τη σωτηρία, και ανάδειξη των μνημείων.

9. Την αναδιάρθρωση των διατάξεων του νόμου περί του Δημοσίου λογιστικού, ώστε αφ'ενός μεν να είναι περισσότερος ευέλικτος και

αφ'ετέρου να είναι σε θέση η κάθε υπηρεσία να εκτελεί χωρίς δεσμεύσεις και δυσκολίες οικονομικού-λογιστικού-γραφειοκρατικού χαρακτήρα το έργο της, άμεσα και αποτελεσματικά.

Σύμφωνα δε με τις αποφάσεις του συνεδρίου του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), που αποβλέπουν στην βελτίωση της δημόσιας διοίκησης και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων σε θέματα διαχείρισης του προϋπολογισμού, των χωρών κρατών μελών, προτείνεται μία σύγχρονος μέθοδος με τα "ολοκληρωμένα συστήματα προϋπολογισμού".

Ο όρος ολοκληρωμένα συστήματα προϋπολογισμού περικλείει όλες τις μεταρρυθμίσεις που συμβάλλουν στο να μεταβληθεί η κατάρτιση του προϋπολογισμού σε μία πραγματικά ενεργό διαδικασία, κατά την οποία, με βάση τις εκτιμήσεις των μελλοντικών εξελίξεων (σχεδιασμός, προγραμματισμός, πρόβλεψη) διερευνάται η καλύτερη κατανομή των πόρων, ώστε τα αποτελέσματα που θα προκύψουν να οδηγήσουν σε αναπροσαρμογή της αρχικής απόφασης. Η σύγχρονη αυτή θεώρηση των συστημάτων προϋπολογισμού είναι αποτέλεσμα της ραγδαίας εξέλιξης της τεχνικής στον τομέα των μέσων επεξεργασίας των πληροφοριών. Η εξέλιξη αυτή επιτρέπει στο Δημόσιο Λογιστικό να αλλάξει φύση και απο στατικό όργανο ελέγχου και αυστηρής κανονικότητας δαπανών με την έννοια της επανέκδοσης των ίδιων λογαριασμών κάθε χρόνο που ήταν μέχρι τώρα, να μετατραπεί σε όργανο χρησιμότητα στις σύγχρονες μεθόδους διοίκησης. Επίσης η αναθεώρηση του δημοσίου λογιστικού επιβάλλεται για δύο ακόμα λόγους πρώτον, διότι ο αργός ρυθμός αναπτύξεως που επιβλήθηκε απο το 1974, επέτρεψε να λειτουργήσουν οι μηχανισμοί της αυτόματης ύψωσης των δημοσίων, δαπανών, ενώ ολόκληρο το σύστημα υφίστατο τους κραδασμούς των νέων οικονομικών συνθηκών και δεύτερον διότι τα περιθώρια που έχουν οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες να λαμβάνουν αποφάσεις για

νέες δραστηριότητες, μικραίνουν χρόνο με το χρόνο, όλο και περισσότερο.

10. Την οριοθέτηση και αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων που έχουν μεταφερθεί με προεδρικά διατάγματα (Π.Δ.) σε υπουργεία, περιφέρειες, Νομαρχίες κ.α., και η κωδικοποίηση της υπάρχουσας νομοθεσίας για την αντιμετώπιση του φαινομένου της πολυνομίας και πολυαρχίας, ώστε να υπάρξει μία ενιαία και σωστή αντιμετώπιση από τις εφορείες αρχ/τών και γενικότερα από την αρχ/κή υπηρεσία στο έργο της ανάδειξης, διατήρησης και προστασίας του πολιτισμού μας.

11. Τα τοπικά συμβούλια μνημείων (Τ.Σ.Μ.) πρέπει να μετατραπούν σε ανεξάρτητα και ισχυρά περιφερειακά συλλογικά όργανα με δυνατότητα έκδοσης δεσμευτικών αποφάσεων για την κεντρική διοίκηση. Θα πρέπει να καθοριστούν με ακρίβεια οι αρμοδιότητες των Τ.Σ.Μ., και να δοθεί σ'αυτά η δυνατότητα αντιμετώπισης περισσότερων θεμάτων της περιοχής δικαιοδοσίας των, ώστε να μην συσσωρεύονται στο κέντρο θέματα δευτερευούσης σημασίας. Επίσης θα πρέπει να αποτελέσουν αυτόνομες μονάδες κατάλληλα στελεχωμένες (γραμματεία, λογιστήριο, φύλακας, κτίριο).

Απαραίτητο είναι να υπάρχει τακτική χρηματοδότηση των Τ.Σ.Μ., ανεξάρτητα με εκείνη των εφορειών αρχ/τών.

12. Να αναδιοργανωθούν οι εφορείες με βάση τις σύγχρονες αρχές οργάνωσης, με την εισαγωγή της πληροφορικής και τις νέες τεχνολογίες ώστε αφ'ενός μεν να υπάρξει καλύτερη οργάνωση εργασίας και αφ'ετέρου να καταπολεμηθεί το φαινόμενο της γραφειοκρατίας.

Επίσης να αναβαθμιστούν οι τομείς έρευνας και προγραμματισμού με την οργάνωσή τους, την αξιοποίηση κατάλληλου επιστημονικού προσωπικού σύμφωνα με τις διεθνείς εμπειρίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι Αρχαιολογικές Εφορείες της Πάτρας, όπως και οι Αρχαιολογικές Εφορείες στην υπόλοιπη Ελλάδα, είναι ένα δοκιμασμένο σχήμα άσκησης του αρχαιολογικού έργου στο σύνολο του παρά τις σοβαρές αδυναμίες τους που διαπιστώθηκαν.

Έχουν επιτελέσει και επιτελούν ένα τεράστιο έργο, και αποτελούν τον πυρήνα λειτουργίας της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και γενικότερα του ΥΠΠΟ, αλλά, χωρίς την άμεση στελέχωση και αναδιοργάνωσή τους και εκδημοκρατισμό τους δεν μπορούν να εκσυγχρονιστούν.

Αποκεντρωμένες, στελεχωμένες σωστά, εξοπλισμένες με τεχνικά μέσα και σύγχρονες μεθόδους έρευνας, ευέλικτες και συλλογικές στη διοίκησή τους, απερίσπαστες και με πλήρη αρμοδιότητα στην περιφέρειά τους, θα μπορούν να εφαρμόσουν σωστά το πρόγραμμά τους, τη δυναμική προστασία των μνημείων, και την άμεση εξυπηρέτηση του πολίτη.

Κάστρο Ρίου (εξωτερική άποψη)

Κάστρο Πάτρας (εσωτερική άποψη)

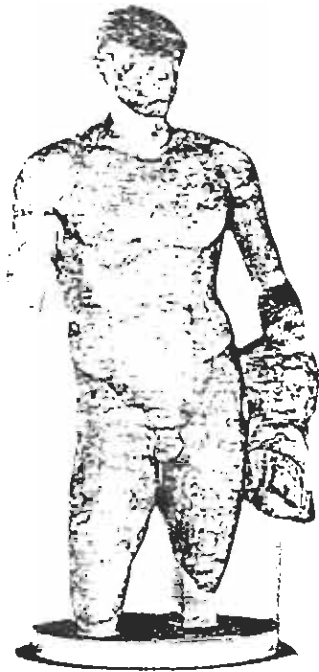
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

- Από τη θέση αυτή θα ήθελα να ευχαριστήσω τους προϊσταμένους των Εφορειών της Πάτρας, όπως της ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. Κου Λ. Κολώνα της 6ης Ε.Β.Α. Κας Μ. Γεωργοπούλου, και της 2ης Ε.Ν.Μ. Κας Ε. Γατοπούλου, για τη διευκόλυνση της συλλογής στοιχείων ώστε να διεξαχθεί η εργασία αυτή.
- Τις αρχαιολόγους της ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. Κα Μ. Σταυροπούλου - Γάτση και της 6ης Ε.Β.Α. Κα Δ. Ρηγάκου και Κα Α. Κουμούση καθώς και τον αρχιτέκτονα της 2ης Ε.Ν.Μ. Κο Τ. Μαυρίκη για την πολύτιμη βοήθειά τους στη συλλογή πληροφοριών.
- Τον διοικητικό υπάλληλο της ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. Κο Δ. Σκαρτσάρη για την πολύτιμη και ουσιαστική βοήθειά του στην ολοκλήρωση της εργασίας αυτής.
- Τις υπαλλήλους της ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. Κα Ε. Χριστοπούλου και της 2ης Ε.Ν.Μ. Κα Β. Γυφτοπούλου, για το φωτογραφικό υλικό.
- Ευχαριστίες οφείλω ακόμα και σε όσους υπαλλήλους των Εφορειών της Πάτρας συνέβαλαν για τη συλλογή πληροφοριών.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Γ.ΝΟ.Σ.	= Γραφείο Νομοθετικού Συντονισμού
Ε.Ε.Α.Ε.	= Επιτροπή Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	= Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας
Κ.Α.Σ.	= Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο
Κ.Ν.	= Κανονιστικός Νόμος
Κ.Σ.Ν.Μ.	= Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
Ν.	= Νόμος
Ν.Σ.Κ.	= Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Ν.Δ.	= Νομοθετικό Διάταγμα
Ν.Π.Δ.Δ.	= Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.	= Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Ο.Σ.Α.	= Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
Π.Δ.	= Προεδρικό Λιάταγμα
Τ.Σ.Μ.	= Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων
ΥΠ.Π.Ε.	= Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών
ΥΠ.Π.Ο.	= Υπουργείο Πολιτισμού
Υ.Χ.Ο.Π.	= Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού & Περιβάλλοντος
Φ.Ε.Κ.	= Φύλλο Εφημερίδος Κυβερνήσεως

- "Τ' αγάλματα είναι στο μουσείο".
- Όχι, σε κυνηγούν, πως δεν το βλέπεις;
Θέλω να πω με τα σπασμένα μέλη τους,
με την αλλοτινή μορφή τους που δε γνώρισες
κι' όμως την ξέρεις.

Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πάτρας που σήμερα στεγάζεται σ'ένα νεοκλασικό κτίριο στο κέντρο της Πάτρας (Μαιζώνος και Αράτου)

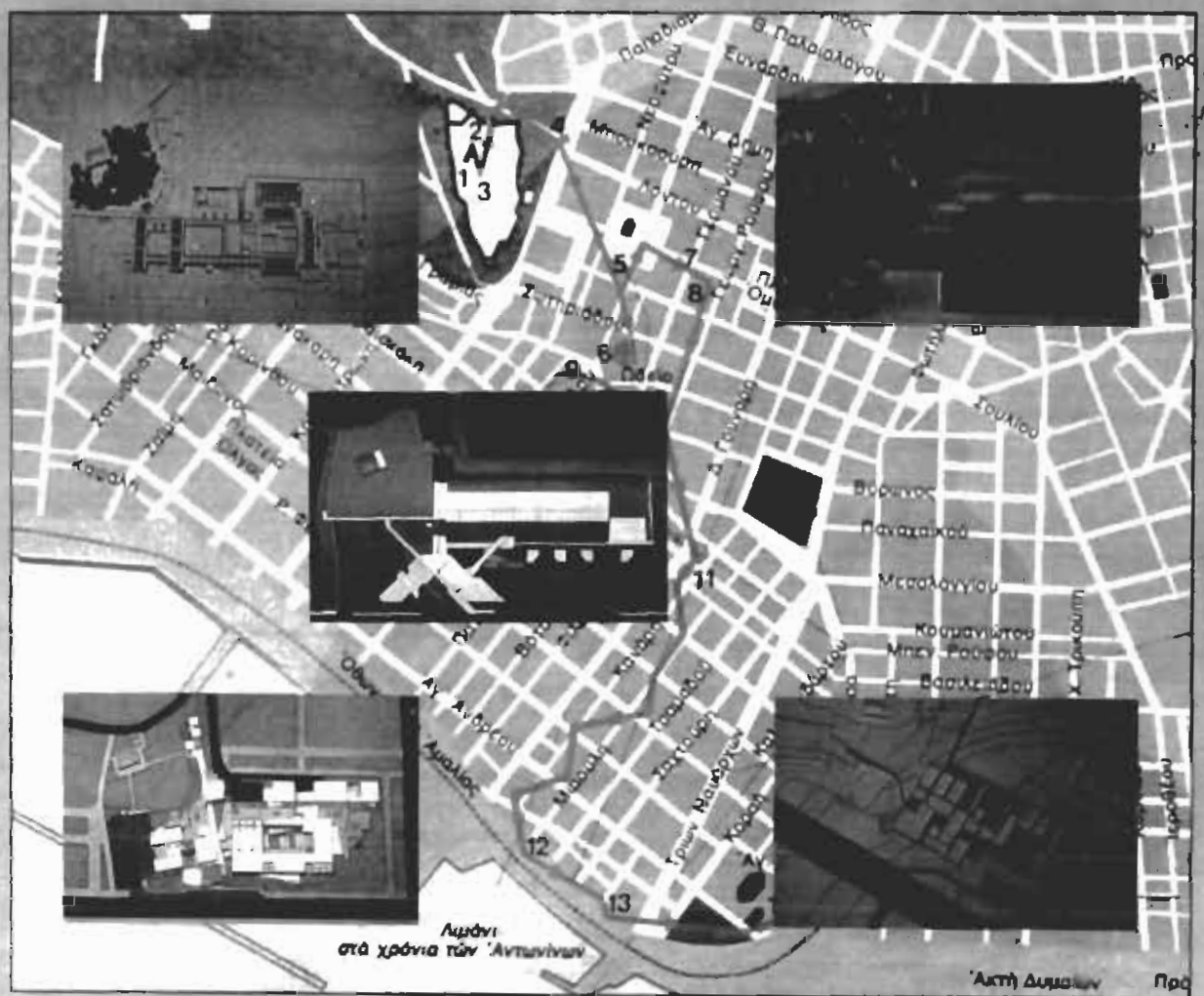
Το Αρχαιολογικό Μουσείο Αιγίου που σήμερα στεγάζεται σ'ένα από τα σημαντικότερα έργα του Ε.Τσίλλερ (1890) στην παλιά Δημοτική αγορά της πόλης(Αγ.Ανδρέου και Μιχαλοπούλου)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ
ΣΤ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ & ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Αφίσα της έκθεσης των μελετών του Πανελληνίου Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού
για το νέο Μουσείο της Πάτρας.

Προβάλλονται οι πέντε πρώτες βραβευμένες μελέτες

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΟΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΤ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ (ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α.)

ΟΔΟΣ: ΑΛΕΞ. ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 197 - Τ.Κ. 262 25.-

ΤΗΛ.: (061) 276-207 ΚΑΙ 275-070

6η ΕΦΟΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ (6η Ε.Β.Α.)

ΟΔΟΣ: ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΟΣ 56 - Τ.Κ. 262 21

ΤΗΛ.: (061) 276.143 ΚΑΙ 223.363

2η ΕΦΟΡΕΙΑ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΟΔΟΣ: ΜΑΙΖΩΝΟΣ 17 ΚΑΙ ΓΚΟΤΣΗ - Τ.Κ. 262 23

ΤΗΛ.: (061) 225.147 ΚΑΙ 225.186

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κ.Ν. 5351/1932 "Περί Αρχαιοτήτων"
- Ν. 1469/1950 "Περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830 (ΦΕΚ 169/Α/7.8.1950
- Π.Δ. 941/1977 "Περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ" (ΦΕΚ 320/Α/17.10.1977).
- Π.Δ. 16/1980 "Περί μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων εις τας περιφερειακάς υπηρεσίας αρμοδιότητας Γενικής Διευθύνσεως Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεως του ΥΠΠΕ (ΦΕΚ 8/Α/15.1.1980).
- Π.Δ. 733/1980 "Περί μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων εις τας περιφερειακάς υπηρεσίας αρμοδιότητας Γενικής Διευθύνσεως Πολιτιστικής Αναπτύξεως του ΥΠΠΕ (ΦΕΚ 83/Α/11.8.1980).
- Κοινή Υπουργική Απόφαση 25860/26.4.82 (ΦΕΚ 216/Β/26.4.1982) "Αναμόρφωση Συλλογικών Οργάνων Γνωμοδοτικής και Αποφασιστικής αρμοδιότητας του ΥΠΠΕ και των εποπτευομένων απ' αυτό δημοσίων υπηρεσιών.
- Την αριθμ. ΥΠΠΕ/ΔΙΟΙΚ./Α2/483/40035/16.6.1982. "Αναμόρφωση Τοπικών Συμβουλίων Μνημείων του ΥΠΠΕ".
- Π.Δ. 161/1984 "Ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων Πολιτισμού και Επιστημών (ΥΠΠΕ) και Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΥΧΟΠ) (ΦΕΚ 54/Α/26.4.1984).
- Ν. 1622/1986 "Τοπική αυτοδιοίκηση - περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός (ΦΕΚ 92/Α/14.7.1986).
- Το αριθμ. ΥΠΠΟ/Διοικ./Β/31673/5.8.1987, "Άσκηση αρμοδιοτήτων" προς τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών της χώρας.
- Την αριθμ. 1106/9.8.1989, απόφαση της περιφέρειας Δ. Ελλάδας, "Ανάθεση μέρους αρμοδιοτήτων Γενικού Γραμματέα".
- Ν.Δ. 321/1969 "Περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού" (ΦΕΚ 205/Α/18.10.1969).

- Ν. 1797/1988 "Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων" (ΦΕΚ 164/Α/4-8-1988).
- Π.Δ. 173/1990 "Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου" (ΦΕΚ 62?Α?10.4.1990).
- Π.Δ 99/1992 "Μελέτη και εκτέλεση αρχαιολογικών εν γένει έργων" (ΦΕΚ 46/Α/24.3.1992).
- Δίκαιο προμηθειών του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. (Β. Π. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ) - ΑΘΗΝΑ - 1982.
- Όργανα - Αρμοδιότητες - Διαδικασία, κατάρτισεως και εκτελέσεως του Προγραμματισμού και Προϋπολογισμού του ΥΠΠΕ (Αθήνα 1979).
- Πρακτικά από το Έκτακτο συνέδριο του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων (Σ.Ε.Α.), για τον Οργανισμό της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας "ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΣΗΜΕΡΑ" (ΑΘΗΝΑ 9-13 ΜΑΡΤΙΟΥ 1984).
- Προτάσεις του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων (Σ.Ε.Α.) για τον Οργανισμό του ΥΠΠΟ (ΑΘΗΝΑ 27.6.1994).
- Προσωπική συνέντευξη και διάθεση στοιχείων του διοικητικού υπαλλήλου της ΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. Κου Δ. Σκαρτσάρη, από το προσωπικό του αρχείο περί της λειτουργίας του ΥΠΠΟ, και του ευρύτερου δημοσίου τομέα.
- "Πολιτισμός και Πολίτες" μικρός οδηγός του ΥΠΠΕ.
- "Οργάνωση και Διοίκηση". Μια συστηματική και ενδεχομενική ανάλυση των διοικητικών λειτουργιών. HAROLD KOONTZ - CYRIL O'DONNELL, ΤΟΜΟΣ Α' - Β' ΕΚΔΟΣΗ - 1984.
- Διοικητική Μεταρρύθμιση : (Περιοδικό της Διοικητικής Επιστήμης). Τεύχη : Νο 1, Νο 5, Νο 7, Νο 14, Νο 17, Νο 22.

